

Program rozvoje obce Tověř

na období 2024 - 2030

Zpracoval: Mikroregion Šternbersko

Šternberk 2023

Datum schválení programu rozvoje zastupitelstvem:

13. 3. 2024

Požizovatel dokumentu:

Obec Tověř
Tověř 18
783 06 Tověř

Zpracovatel:

Mikroregion Šternbersko
E-mail: mr-sternbersko@seznam.cz
Web: <http://www.mikroregion-sternbersko.cz/>

Zpracovatelský tým:

David Berka
Ing. Tereza Pečinková
Mgr. Jan Šulc

Zpracovatelský tým se věnuje problematice regionálního rozvoje a rozvoje venkova. Členové zpracovatelského týmu mají vzdělání v oblasti geografie a regionálního rozvoje a zkušenosti s plánováním rozvoje obcí.

Obsah

ÚVOD.....	5
A. ANALYTICKÁ ČÁST	6
1 CHARAKTERISTIKA OBCE	6
1.1 Identifikační údaje obce	6
1.2 Poloha a území obce	6
1.3 Využití území	7
1.4 Historie obce	9
2 OBYVATELSTVO.....	10
2.1 Demografická situace.....	10
2.2 Věková struktura obyvatelstva	11
2.3 Vzdělanostní struktura obyvatelstva	13
2.4 Sociální situace v obci	15
2.5 Spolková, osvětová a informační činnost.....	16
3 HOSPODÁŘSTVÍ.....	17
3.1 Podnikání.....	17
3.2 Trh práce	19
4 INFRASTRUKTURA	21
4.1 Technická infrastruktura	21
4.2 Dopravní infrastruktura	23
5 VYBAVENOST	24
5.1 Bydlení, domovní a bytový fond	24
5.2 Školství a vzdělávání.....	26
5.3 Zdravotnictví	27
5.4 Sociální péče.....	27
5.5 Kultura.....	27
5.6 Sport a volnočasové aktivity	28
6 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	29
6.1 Stav životního prostředí	29
6.2 Ochrana životního prostředí	29
7 SPRÁVA OBCE	31
7.1 Obecní úřad a kompetence obce	31
7.2 Organizace zřizované obcí.....	31
7.3 Hospodaření obce	31
7.4 Bezpečnost.....	33

7.5 Vnější vztahy a vazby obce.....	33
A.2 VÝCHODISKA PRO NÁVRHOVOU ČÁST	34
Hlavní problémy a silné stránky obce	34
SWOT analýza.....	35
B. NÁVRHOVÁ ČÁST	36
B.1 Poslání obce	36
B.2 Strategická vize a motto.....	36
B.3 Stanovení dlouhodobých strategických cílů	38
B.4 Opatření	39
B.5 Aktivity	40
B.6 Podpora realizace programu.....	50
POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE	51
SEZNAM OBRÁZKŮ	53
SEZNAM TABULEK.....	54
PŘÍLOHA 1 – VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ MEZI OBYVATELI OBCE.....	55

Úvod

Základním plánovacím dokumentem, zakotveným v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), je program rozvoje obce. Jde o hlavní nástroj řízení rozvoje obce. Česká právní úprava se nevěnuje nijak významně vymezení struktury, obsahu ani procesu vytváření koncepčních dokumentů regionálního rozvoje. Zákon o obcích užívá termín program rozvoje obce [§ 84 odst. 2 písm. a)], resp. program rozvoje města [termín je použit v § 130 písm. g) a v § 131 písm. a)] v souvislosti s úpravou vztahů mezi statutárními městy a jejich městskými obvody a částmi v rámci statutu města a oprávněním městských obvodů a částí vyjadřovat se k programu rozvoje města jako celku.

Program rozvoje obce formuluje představy o budoucnosti obce spolu s činnostmi, které vedou k naplnění dohodnutých představ. Program rozvoje obce Tověř:

- zachycuje hlavní problémy a předpoklady rozvoje obce a formuluje možná řešení – umožňuje tak komplexní přístup k řešení problémů a podporuje efektivní využívání finančních a personálních kapacit obce i celkového potenciálu obce,
- je podkladem pro rozhodování orgánů obce v rozvojových záležitostech,
- slaďuje představy jednotlivých subjektů o rozvoji obce – slouží tak k prevenci budoucích sporů a zajišťuje kontinuitu rozvoje,
- podporuje vytvoření platformy spolupráce různorodých subjektů v obci tak, aby byl využit potenciál lidí i organizací působících v obci,
- zvyšuje šance získat finanční prostředky z vnějších zdrojů (z veřejných dotací, ze soukromého sektoru),
- je podkladem pro cílený a zdůvodněný územní průmět rozvojových aktivit v územním plánu,
- je marketingovým nástrojem, který slouží k propagaci cílů obce a zvyšuje její konkurenceschopnost,
- je nástrojem koordinace rozvoje v širším území (reflexe rozvojových záměrů okolních obcí, zohlednění vazeb jednotlivých programů rozvoje obcí).

Hlavní motivací obce k vytvoření Programu rozvoje obce Tověř na období let 2024–2030 je efektivně dosáhnout stanovených cílů a lépe využít finančních, personálních a jiných zdrojů. Program rozvoje obce Tověř byl vytvářen v roce 2023 na sedmileté plánovací období 2024–2030. Zpracovatelem byl autorský kolektiv pracovníků Mikroregionu Šternbersko. Hlavními řešiteli za obec byl pan starosta Miroslav Majer, přičemž aktivně bylo zapojeno rovněž zastupitelstvo obce a veřejnost (dotazníkové šetření). Program rozvoje obce je zpracován v souladu s metodikou Ministerstva pro místní rozvoj ČR vydanou pro potřeby tvorby rozvojových dokumentů obcí.

A. Analytická část

1 Charakteristika obce

1.1 Identifikační údaje obce

Oficiální název:	Obec Tověř
Sídlo obecního úřadu:	Tověř 18, 783 16 Dolany
IČ / DIČ:	00635626 / CZ 00635626
Obec s rozšířenou působností:	Olomouc
Okres (LAU 1):	Olomouc
Kraj (NUTS 3):	Olomoucký
Region soudržnosti (LAU 2):	Střední Morava
Katastrální plocha (ha):	204
Počet obyvatel k 1. 1. 2024:	654
Nadmořská výška (m n. m.):	236–341 m n. m.
Zeměpisné souřadnice (WGS-84):	49°38'24"N 17°19'9"E
E-mailová adresa:	ou@tover.cz
Webové stránky:	www.tover.cz

1.2 Poloha a území obce

Obec Tověř leží na rozhraní Hornomoravského úvalu a Nížkého Jeseníku v blízkosti krajského města Olomouc, a to konkrétně severovýchodně od něj. Katastr Tověře leží na jih od obce Dolany a na sever od obce Samotišky. Vzdálenost do centra Olomouce po silnici je přibližně 8 km, časová dostupnost centra Olomouce osobním automobilem je přibližně 15 minut, vzdušnou čarou je centrum Olomouce vzdáleno necelých 7 km. Tověř zároveň leží vzdušnou čarou cca 10 km od centra města Šternberk, které je po silnici vzdáleno přibližně 12 km s časovou dostupností 15 minut osobním automobilem. Svou polohou patří Tověř do těsného zázemí krajské metropole, což pozitivně ovlivňuje rozvoj obce. Blízkost Šternberka, vzájemné propojení severním i jižním směrem pomocí autobusového spojení i silnicí I/46 zabezpečují obyvatelům Tověře dobrou dostupnost obou měst.

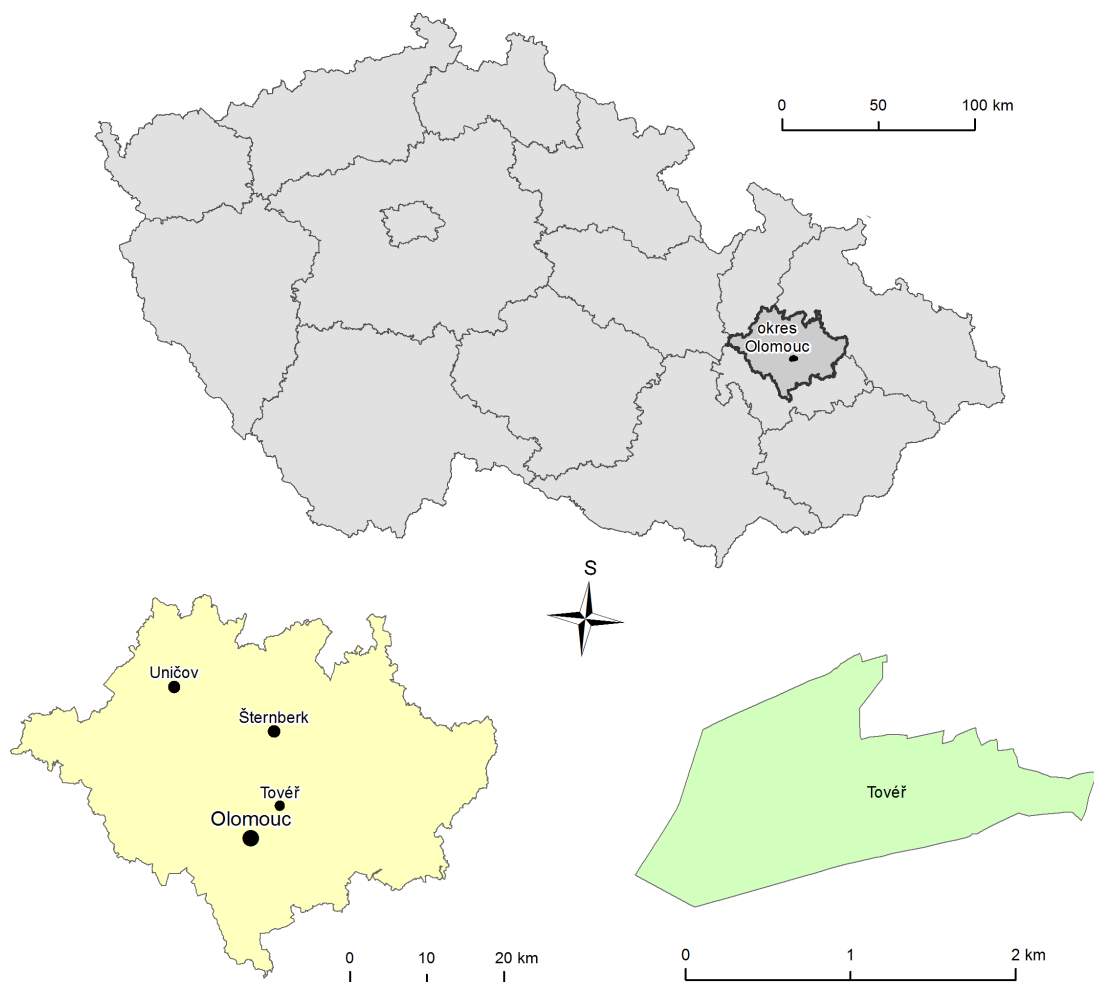
Území obce se skládá z jednoho katastrálního území (Tověř) s rozlohou 206 ha. Katastr je vymezen na západě tělesem silnice I/46 (zde sousedí s městskou částí Olomouce – Týneček a s katastrem obce Dolany). Jihozápadně probíhá hranice rovněž s městskou částí Chválkovice. Na jihu potom Tověř sousedí s katastrem Samotišek, na jihovýchodě má hranici s městskou částí Svatý Kopeček. Na severu hraničí Tověř s katastrem Dolan.

Katastr obce je situován ve správním obvodu ORP Olomouc. Obec leží v nadmořské výšce cca 247 m, přičemž nadmořská výška stoupá směrem na východ. Nejvyšší nadmořské výšky (cca 400 m) je dosaženo v lesních partiích východní části katastru, v západní části katastru pak nadmořská výška klesá na cca 230 m (podél silnice I/46). V rámci katastru obce a pak východně od obce nadmořská výška výrazně vzrůstá a mění se ráz krajiny (přechází do Nížkého Jeseníku). Střed a západ katastru obce mají rovinatý charakter a jsou intenzivně zemědělsky využívány. Obcí neprotékají vodní toky.

Tabulka 1: Sousední obce Tověře

Název obce	Hranice obce
Dolany	sever až severozápad
Olomouc – Týneček	západ
Olomouc – Chválkovice	jihozápad
Olomouc – Svatý Kopeček	východ
Samotišky	jih

Zdroj: ČÚZK; vlastní zpracování

Obrázek 1: Geografická poloha a katastrální území obce

Zdroj: Mapový podklad ArcČR® 500, vlastní zpracování

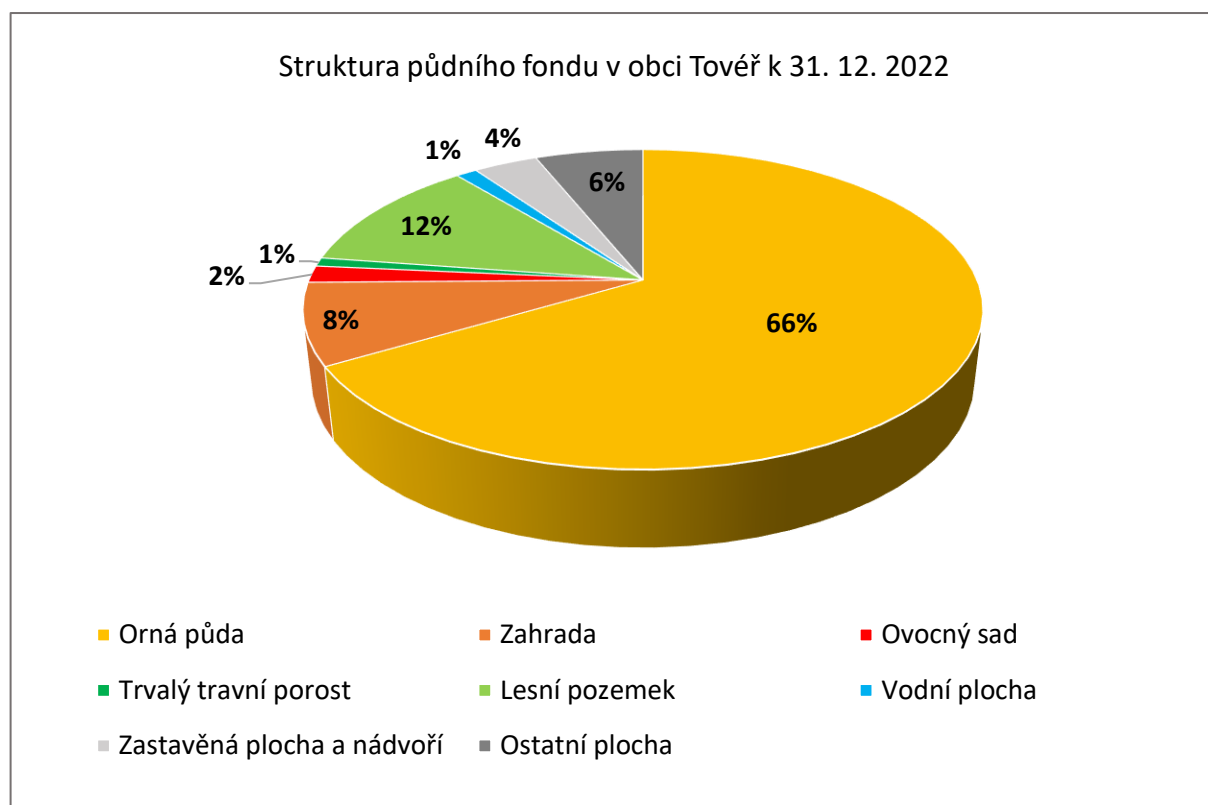
1.3 Využití území

Katastr obce Tověř patří spíše k menším katastrům v rámci regionu. Z celkové rozlohy obce (205,6 ha) zaujímá necelých 78 % zemědělská půda, což ukazuje na poměrně vysokou intenzitu zemědělské činnosti. Orná půda zaujímá přes 66 % rozlohy zemědělské půdy (téměř 137 ha). Zahrady tvoří přes 8 %, ovocné sady necelé 2 % a trvalé travní porosty tvoří necelé procento rozlohy zemědělské půdy. Lesní pozemky jsou v katastru zastoupeny převážně v jeho východních partiích (ve vyšších nadmořských výškách) a tvoří přibližně 12 % celkové rozlohy katastru. Vodních ploch není v katastru příliš mnoho (1 %). Zastavěné plochy a nádvoří zaujímají cca 4 % rozlohy, dále jsou zastoupeny ostatní plochy (8 %).

Tabulka 2: Struktura půdního fondu v obci Tověř k 31. 12. 2022

	ha	%
Celková výměra	205,57	100,00
Zemědělská půda	159,00	77,35
Orná půda	136,75	66,52
Chmelnice	-	-
Vínice	-	-
Zahrada	16,94	8,24
Ovocný sad	3,50	1,70
Trvalý travní porost	1,80	0,88
Nezemědělská půda	46,57	22,65
Lesní pozemek	24,04	11,69
Vodní plocha	2,46	1,20
Zastavěná plocha a nádvoří	7,48	3,64
Ostatní plocha	12,60	6,13

Zdroj: ČSÚ; 2022

Obrázek 2: Struktura půdního fondu v obci Tověř k 31. 12. 2022

Zdroj: ČSÚ; 2022

1.4 Historie obce

Jindřich Vladislav, moravský markraběte z rodu Přemyslovců, v roce 1203 věnoval hradištskému klášteru les Střelná, který se táhl od Domašova k Lošovu a k Tovéři. Tato darovací smlouva je totiž první dochovanou psanou zmínkou o Tovéři. V průběhu staletí měnila Towerz několikrát svého vlastníka, nejvýznamnějším z nich byl klášter kartuziánů v nedalekých Dolanech, který obec vlastnil 404 let. V roce 1657 žilo v obci pět sedláků, pět středních rolníků (pololáníků), pět zahradníků (chalupníků) a tři domkáři bez pole. Poměry ve vesnici se v průběhu další stovky let příliš neměnily. Za císařovny Marie Terezie obývalo obec v roce 1775 devět pololáníků, devět zahradníků a čtyři domkáři. A o dalších více než šedesát let později, v roce 1837, bylo v obci devět pololáníků, devět chalupníků a jedna hospoda. Celkem 224 lidí.

Po zrušení řádu kartuziánů v roce 1782 připadla obec Náboženskému fondu a po dalších pětadvaceti letech ji spolu s dalšími statky koupil svobodný pán Filip Ludvík ze Saint Genois d'Anneaucourt. Tento osvícený muž získal vzdělání v oblasti práva a filosofie na univerzitě v Olomouci, dělal kariéru na císařském dvoře ve Vídni a zároveň zvyšoval rodový majetek. V té době (1844) také vzniká v Tovéři kaple sv. Cyrila a Metoděje. Od roku 1850 je vedena obec Tověř jako samostatná vesnice olomouckého politického i soudního okresu. Z tohoto období (rok 1880) pochází například kamenný sloup Nejsvětější Trojice. Na začátku 20. století i po vzniku samostatného Československa obec vzkvétala – od roku 1926 měli lidé k dispozici kanalizaci, o čtyři roky později elektřinu. Aktivní je divadelní kroužek, hasiči založili v roce 1938 dobrovolný sbor.

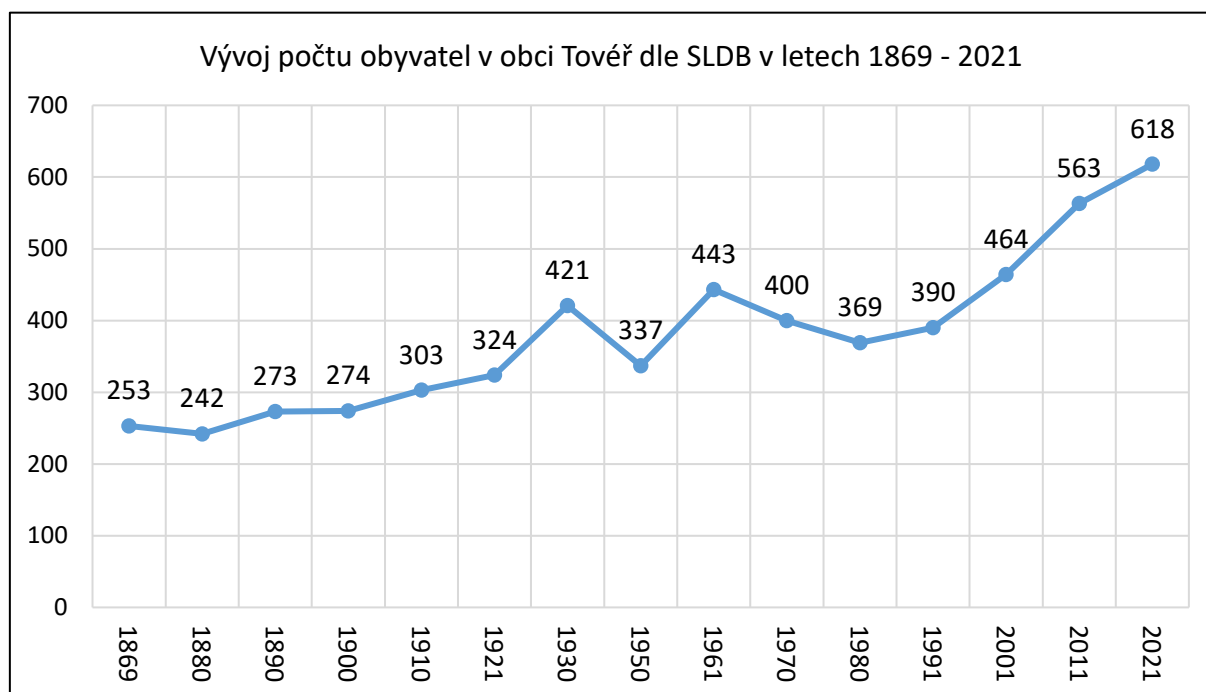
Konec druhé světové války přišel do Tovéře 6. května 1945, kdy zde svedly boj sovětské a německé tanky. Odpoledne pak obsadilo polnosti sovětské dělostřelectvo, které ostřelovalo Olomouc. Pět rudoarmějců při osvobození padlo; tři jsou pochováni na návsi u kapličky, dva padlé si vojáci odvezli. Další rozvoj obce s sebou přineslo v roce 1953 otevření nového kulturního domu nebo o deset let později požární zbrojnice. V roce 1957 žilo v obci 474 obyvatel ve 104 domech. V roce 1960, kdy Okresní národní výbor rozhodl, že se Tověř sloučí s obcí Dolany, tak obec ztratila samostatnost. Tento stav trval celých třicet let. Až s pádem komunistického režimu se obec opět osamostatnila.

2 Obyvatelstvo

2.1 Demografická situace

Vývoj počtu obyvatel obce je poměrně zajímavý. Obecně lze konstatovat, že s výjimkou 60. a 70. let 20. století obec populačně roste, ale v jednotlivých periodách můžeme sledovat značné rozdíly. Zatímco mezi lety 1869–1921 rostla obec pomalu, průměrně rychlostí zhruba 15 osob za 10 let, během třetího desetiletí se zvětšila o bezmála 100 osob. Po propadu souvisejícím s válečnými a poválečnými událostmi obec počátkem druhé poloviny 20. století opět dynamicky roste. V 60. a 70. letech 20. století byl trend narušen depopulací spojenou s procesy urbanizace, tj. odchodem obyvatelstva do měst, v případě Tověře tedy hlavně do Olomouce.

Propad se podařilo zastavit koncem let 80., v souvislosti s nastartováním procesů suburbánních (od 2. poloviny 90. let) obec dynamicky roste. Solidní dostupnost krajského města, klidné a atraktivní přírodní prostředí v podhůří Nížkého Jeseníku a řada dalších pozitivních aspektů znamenají, že aktuálně má Tověř téměř dvojnásobek obyvatel proti roku 1980.

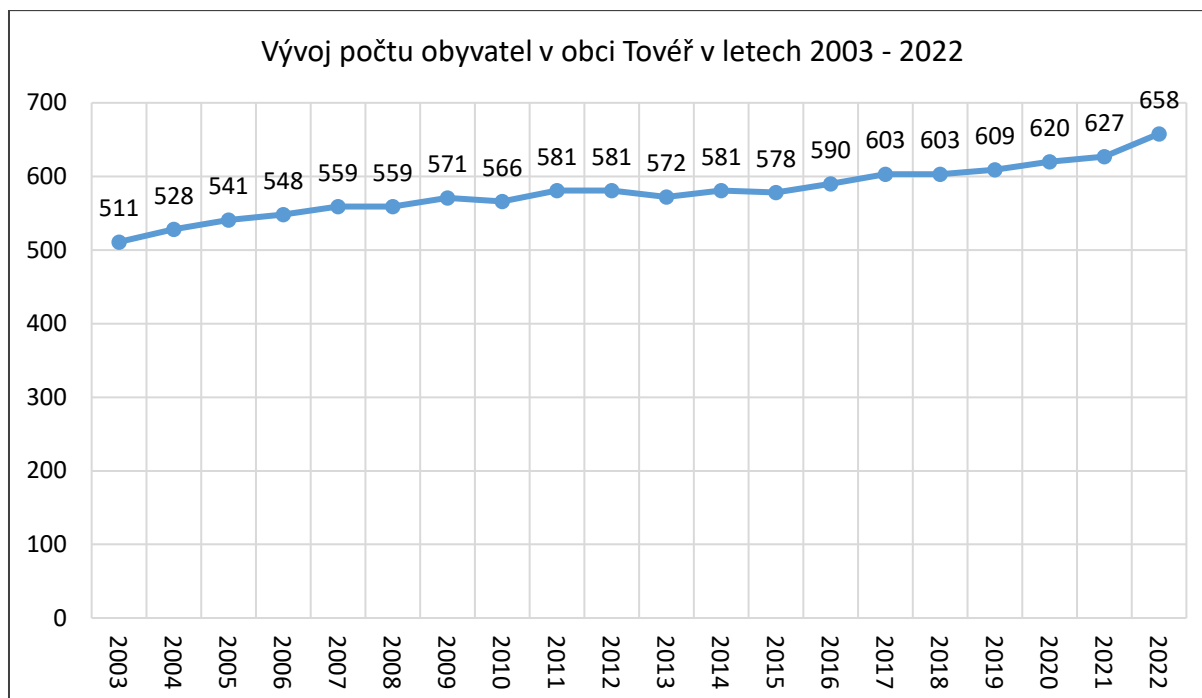
Obrázek 3: Vývoj počtu obyvatel v Tověři v letech 1869–2021

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Tověř patří spolu s obcemi Hlušovice, Dolany, Samotišky, Bystrovany, Bukovany a Křelovem-Břuchotínem mezi obce s nejintenzivnější suburbanizací v zázemí Olomouce (Halás a kol. 2014). Projevuje se to jedněmi z nejvyšších hodnot migračního salda (v přepočtu na 1 tis. obyvatel). Významná je v tomto ohledu i intenzita bytové výstavby, nejvíce rodinných domů se v souvislosti se suburbanizací stavělo na přelomu tisíciletí (1998–2002).

Přestože Tověř patří mezi ty suburbanizované obce, kde jsou vztahy mezi starousedlíky a novousedlíky na poměrně dobré úrovni (Nesvadbová 2015), většina starousedlíků zastává spíše negativní postoj pro další výstavbu rodinných domů v obci. Při dotazníkovém šetření mezi obyvateli (provedeném pro potřeby zpracování tohoto dokumentu) se většina respondentů vyjádřilo, že obec by do budoucna měla zůstat přibližně stejně velká. Další data z průběžné statistiky jen potvrzují postupnou změnu

charakteru obce. Charakteristikám dynamiky obyvatelstva dominuje složka imigrační, tedy počty přistěhovalých. V posledních 25 letech se stěhují do obce hlavně lidé v produktivním věku nebo mladé páry zakládající rodinu, proto lze i natalitu v obci považovat za velmi příznivou.

Obrázek 4: Vývoj počtu obyvatel v obci Tověř v letech 2003 – 2022 (k 31. 12.)

Zdroj: ČSÚ; vlastní zpracování

Tabulka 3: Pohyb obyvatelstva v obci Tověř v letech 1993–2022

období	narození	zemřelí	přirozený přírůstek	přistěhovalí	vystěhovalí	migrační saldo	celkový přírůstek
1993–1997	9	13	-4	46	34	12	8
1998–2002	16	31	-15	101	31	70	55
2003–2007	26	28	-2	133	61	72	70
2008–2012	34	17	17	87	77	10	27
2013–2017	31	26	5	113	96	17	22
2018–2022	30	18	12	113	78	35	47
CELKEM	146	133	13	593	377	216	229

Zdroj: ČSÚ; vlastní zpracování

2.2 Věková struktura obyvatelstva

Věkovou strukturu obyvatel obce Tověř můžeme označit za velmi příznivou (díky vyššímu zastoupení dětské složky populace). 64 % populace Tověře se nachází v produktivním věku (15–64 let), přes 18 % tvoří dětská složka, na seniory připadá rovněž 18 %. Také z pohledu syntetických ukazatelů demografického stáří populace, jako jsou index stáří, index ekonomického zatížení nebo index závislosti I. a index závislosti II. patří Tověř k obcím s nižší věkovou strukturou.

Tabulka 4: Vybrané charakteristiky věkové struktury obce Tověř

Charakteristiky		2018		2019		2020		2021		2022	
		abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Počet obyvatel celkem		603	102	609	100	620	100	627	100	658	100
v tom podle pohlaví	muži	296	49,1	296	48,6	303	48,9	302	48,2	312	47,4
	ženy	307	50,9	313	51,4	317	51,1	325	51,8	346	52,6
v tom ve věku (let)	0-14	100	16,6	101	16,6	98	15,8	103	16,4	120	18,2
	15-64	407	67,5	410	67,3	418	67,4	407	64,9	418	63,5
	65 a více	96	15,9	98	16,1	104	16,8	117	18,7	120	18,2
Průměrný věk		41,5		41,8		42,1		42,2		41,6	
Index stáří¹		96,0		97,0		106,1		113,6		100,0	
Index závislosti I.²		24,6		24,6		23,4		25,3		28,7	
Index závislosti II.³		23,6		23,9		24,9		28,7		28,7	
Index ekonomického zatížení⁴		48,2		48,5		48,3		54,1		57,4	

Zdroj: ČSÚ; 2022; vlastní zpracování

V tabulce 5 lze vidět, že dle sčítání lidu, domů a bytů v letech 1980 – 2021 lze sledovat růst dětské složky populace do 14 let. Produktivní složka populace ve věku 15 – 64 let měla až do posledního sčítání v roce 2021 také poměrně výraznou rostoucí tendenci. V roce 2021 byl však zaznamenán pokles produktivní složky populace a současně nárůst seniorní složky populace ve věku 65+.

Tabulka 5: Obyvatelstvo obce Tověř podle věku dle SLDB v letech 1980 – 2021

		1980	1991	2001	2011	2021
Bydlící obyvatelstvo		369	390	464	563	618
v tom ve věku	0 - 14 let	83	85	70	82	103
	15 - 64 let	227	253	332	419	402
	65 a více let (do roku 2011 vč. nezjištěného věku)	59	52	62	62	113

Zdroj: ČSÚ; Sčítání lidu, domů a bytů 2021

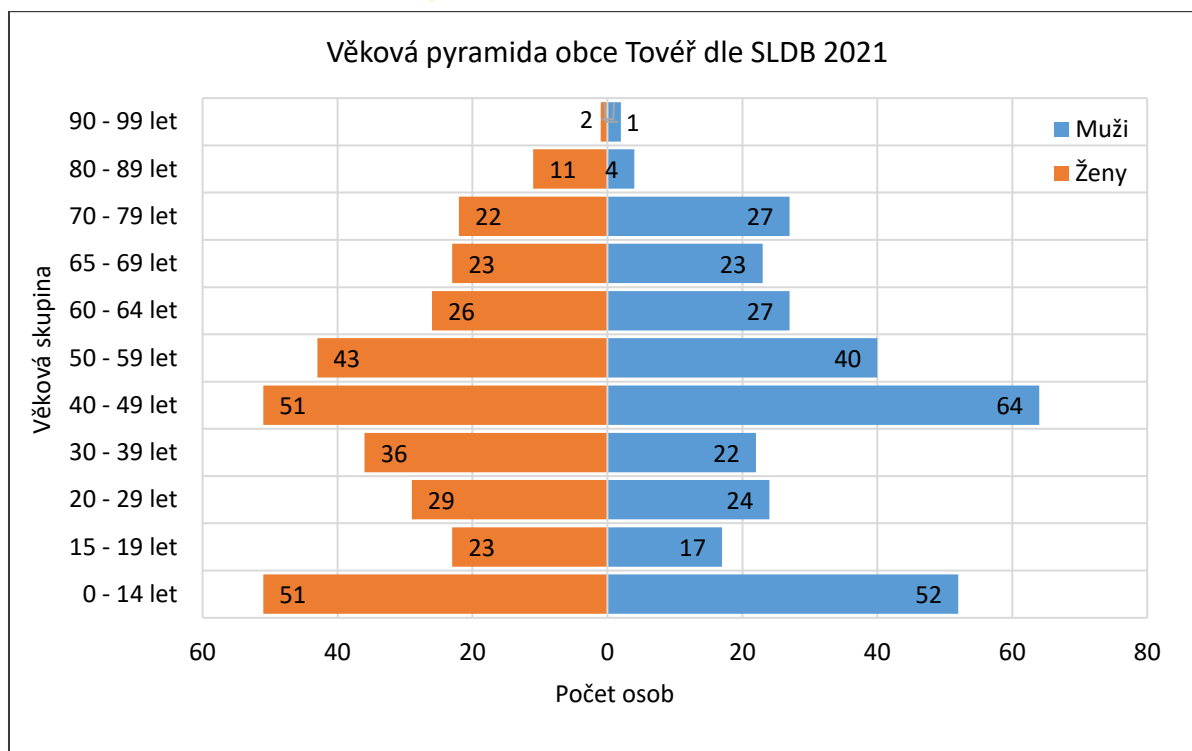
O věkové struktuře obyvatelstva a predikci budoucího vývoje mnohé prozradí věková pyramida (viz obrázek 5). Nejpočetnější složkou obyvatelstva jsou osoby ve věku 40 - 49 let, u kterých se již nepředpokládá výrazná reprodukce. Poměrně vysoké zastoupení má také dětská složka populace ve věku 0-14 let. Vzhledem k pozitivnímu zastoupení dětské populace do čtrnácti let lze do budoucna předpokládat vyšší zastoupení osob v produktivním věku. Zastoupení žen a mužů v jednotlivých věkových skupinách je poměrně vyrovnané.

¹ Index stáří vyjadřuje, počet osob ve věku 65 let a více na 100 dětí ve věku 0-14 let

² Index závislosti I vyjadřuje počet dětí ve věku 0-14 let na 100 osob ve věku 15-64 let

³ Index závislosti II vyjadřuje počet osob ve věku 65 a více na 100 osob ve věku 15-64 let

⁴ Index ekonomického zatížení znázorňuje počet dětí ve věku 0-14 let a počet obyvatel ve věku 65 a více na 100 osob ve věku 15-64 let

Obrázek 5: Věková pyramida obce Tověř dle SLDB 2021
Zdroj: ČSÚ; Sčítání lidu, domů a bytů 2021; vlastní zpracování

2.3 Vzdělanostní struktura obyvatelstva

Dle posledního sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021 zastoupení složek populace s nejvyšším dosaženým vzděláním v podobě maturity nebo vyšším na obyvatelstvu starším 15 let se pohybuje ve velmi příznivých mezích. Na vyšší odborné vzdělání spolu s vysokoškolským dosáhlo 29 % obyvatel, na úplné střední s maturitou pak více než 30 %. Podíl osob s neúplným středním vzděláním (tj. bez maturity) představuje 32 % a 9 % obyvatel má vzdělání pouze základní. Tento stav, hlavně zastoupení vzdělané populace, může dalšímu potenciálnímu rozvoji obce prospět, zvyšuje to předpoklady pro rozvoj některých ekonomických aktivit nebo zapojování obyvatel do společenského života obce.

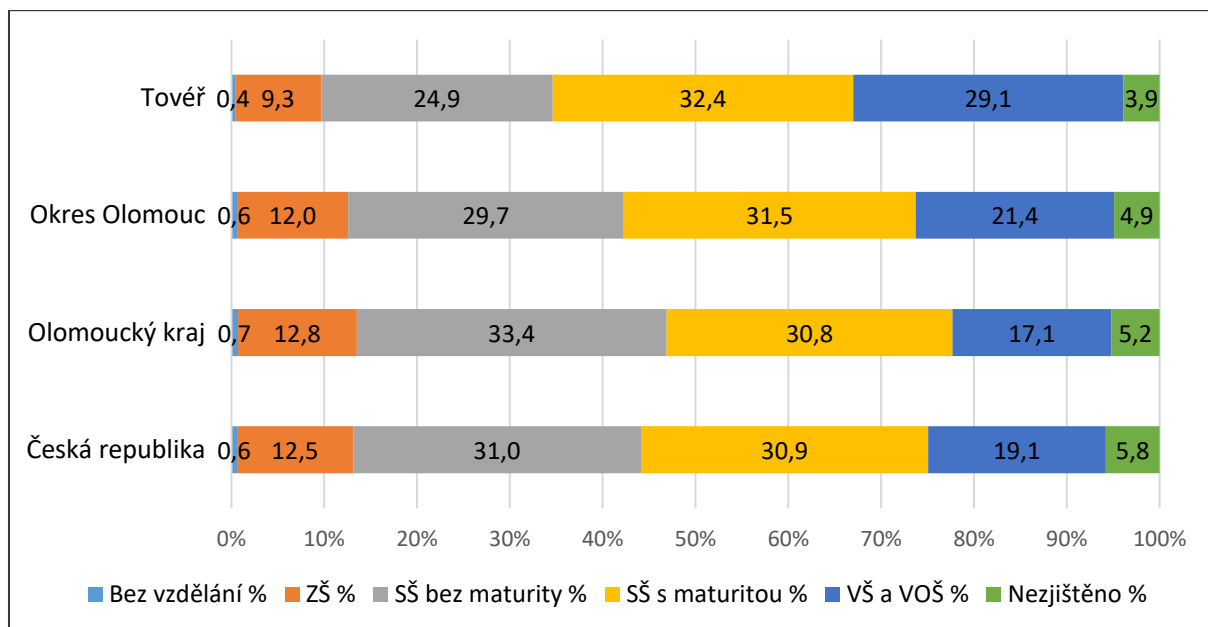
Vzdělanostní vyspělost obce můžeme vyjádřit tzv. syntetickým ukazatelem vzdělanosti⁵ (viz tabulka 6), který umožňuje porovnání s jinými početně většími územními jednotkami. V Tověři dosahuje syntetický ukazatel vzdělanosti hodnoty 2,7 což je výrazně vyšší výsledek ve srovnání s vyššími územními celky. Obec Tověř patří mezi obce s nejvyšší vzdělanostní strukturou v regionu. Příčinou je především poloha obce v těsném zázemí Olomouce, kterou zasáhla silná vlna suburbanizace. Předložená data jsou z roku 2021, vzhledem k trendu v posledních letech je pravděpodobné, že se bude vzdělanost v obci v horizontu následujících let i nadále zvyšovat.

⁵ Syntetický ukazatel vzdělanosti je výsledkem ohodnocení jednotlivých stupňů vzdělání. Základní stupeň vzdělání má známku 1, SŠ vzdělání bez maturity má známku 2, SŠ vzdělání s maturitou má známku 3 a vysokoškolské vzdělání má známku 4. Ukazatel může nabývat hodnot od 1 (všichni obyvatelé mají pouze základní vzdělání) do 4 (všichni obyvatelé mají vysokoškolské vzdělání).

Tabulka 6: Porovnání vzdělanostní struktury obyvatel obce Tověř s vyššími územními celky

Vzdělání	Tověř		okres Olomouc		Olomoucký kraj		Česká republika	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Bez vzdělání	2	0,4	1 172	0,6	3 633	0,7	561 00	0,6
ZŠ	48	9,3	23 779	12,0	66 923	12,8	1 107 860	12,5
SŠ bez maturity	128	24,9	58 858	29,7	174 363	33,4	2 736 983	31,0
SŠ s maturitou	167	32,4	62 478	31,5	160 512	30,8	2 729 091	30,9
VŠ a VOŠ	150	29,1	42 439	21,4	89 004	17,1	1 690 995	19,1
Nezjištěno	20	3,9	9 720	4,9	27 189	5,2	511 378	5,8
Syntetický ukazatel vzdělanosti	2,7		2,4		2,5		2,4	

Zdroj: ČSÚ; Sčítání lidu, domů a bytů 2021; vlastní zpracování

Obrázek 6: Porovnání vzdělanostní struktury obce Tověř s vyššími územními celky

Zdroj: ČSÚ; Sčítání lidu, domů a bytů 2021; vlastní zpracování

V tabulce 7 lze vidět, že z hlediska časového srovnání dle sčítání lidu, domů a bytů od roku 1980 do roku 2021 je zaznamenán vysoký nárůst počtu vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva a pokles obyvatel pouze s ukončenou základní školou.

Tabulka 7: Obyvatelstvo v obci Tověř dle nejvyššího dosaženého vzdělání dle SLDB v letech 1980 – 2021

		1980	1991	2001	2011	2021
Bydlící obyvatelstvo ve věku 15 a více let (včetně nezjištěného věku)		286	305	394	481	515
v tom	bez vzdělání	-	-	3	2	2
	základní včetně neukončeného	150	95	86	64	48
	střední vč. vyučení (bez maturity)	84	114	150	128	128
	úplné střední (s maturitou), pomaturitní a nástavbové + vyšší odborné, vč. konzervatoře	44	72	119	165	172
	vysokoškolské	6	18	34	107	145
	nezjištěné	2	6	2	15	20

Zdroj: ČSÚ; Sčítání lidu, domů a bytů 2021

2.4 Sociální situace v obci

V obci Tověř se nevyskytují sociálně vyloučené lokality, ve kterých by bylo soustředěno sociálně slabé obyvatelstvo. Tabulka 8 znázorňuje obyvatelstvo obce dle pohlaví a rodinného stavu. V obci je více osob v manželství než svobodných.

Tabulka 8: Obyvatelstvo obce Tověř podle pohlaví a rodinného stavu

		Celkem	muži	ženy
Obyvatelstvo celkem		618	302	316
z toho rodinný stav	svobodní, svobodné	245	125	120
	ženatí, vdané	291	146	145
	rozvedení, rozvedené	51	26	25
	ovdovělí, ovdovělé	30	4	26
	registrované partnerství trvajících	-	-	-
	nezjištěno	1	1	-

Zdroj: ČSÚ; Sčítání lidu, domů a bytů 2021

Z hlediska náboženské víry převládá v obci Tověř církev římskokatolická. Při posledním sčítání lidu bylo evidováno jako věřících 149 obyvatel z celkového počtu 618 obyvatel, což představuje 24 % obyvatel.

Tabulka 9: Obyvatelstvo obce Tověř podle náboženské víry

		1991	2001	2011	2021
Obyvatelstvo celkem		390	464	563	618
Věřící		181	133	112	149
z toho	Církev římskokatolická	153	106	50	53
	Církev československá husitská	19	10	6	1
	Českobratrská církev evangelická	.	6	1	1
Bez náboženské víry		117	272	234	315
Náboženská víra neuvedena		92	59	217	154

Zdroj: ČSÚ; Sčítání lidu, domů a bytů 2021

V tabulce 10 lze vidět, že dle sčítání lidu, domů a bytů v letech 1980 – 2021 se v obci Tověř vyskytují národnostní menšiny pouze ojediněle.

Tabulka 10: Obyvatelstvo obce Tověř podle národnosti

		1980	1991	2001	2011	2021
Obyvatelstvo celkem		369	390	464	563	618
z toho národnost (osoby s jednou uvedenou národností)	česká	366	296	428	380	371
	moravská	.	90	29	31	28
	slezská	.	-	-	-	-
	slovenská	3	2	2	2	-
	německá	-	-	-	-	-
	polská	-	-	-	-	4
	romská	.	-	-	-	-
	ruská	-	.	-	-	-
	ukrajinská	-	-	-	-	-
	vietnamská	.	.	-	-	-
	neuvedená	-	.	3	138	172

Zdroj: ČSÚ; Sčítání lidu, domů a bytů 2021

2.5 Spolková, osvětová a informační činnost

Senior klub – klub důchodců – organizace setkávání seniorů a zájezdů pro seniory.

Skautský oddíl - oddíl Bene Ambula (Šťastná cesta) působí v Tověři od 1. září 2022, je součástí 9. střediska Jana Boska v Olomouci. Obec poskytuje skautům základnu v nevyužívané hasičské klubovně. Oddíl vznikl rozštěpením hlušovického oddílu z kapacitních důvodů. Nejmladší Benjaminky tvoří děti od 5 do 7 let. Po dosažení sedmého roku děti přestupují do družiny Vlčat a Světlušek. Tady se začínají učit spolupráci a jedním z cílů je naučit děti znalostem, dovednostem a postojům potřebným pro budoucí život. Prozatím poslední výchovnou kategorií oddílu jsou skautky a skauti ve věku 10–15 let, kteří tvoří dívčí Sesterstvo a chlapeckou družinu Čolci.

V rámci osvěty sportu se obec Tověř každoročně spolupodílí na pořádání meziobecní sportovní olympiády společně s obcemi Dolany, Samotišky a Bělkovice-Lašťany.

Informování obyvatel

Občané jsou o dění v obci informováni prostřednictvím elektronické úřední desky na budově obecního úřadu, na webových stránkách obce (www.tover.cz), Facebooku a taktéž prostřednictvím Tověřského zpravodaje, který vychází čtvrtletně. Současně je uveřejňován na webových stránkách obce v elektronické podobě. Dalším prostředkem pro informování občanů je obecní rozhlas, který je bezdrátový a byl rekonstruován v roce 2007.

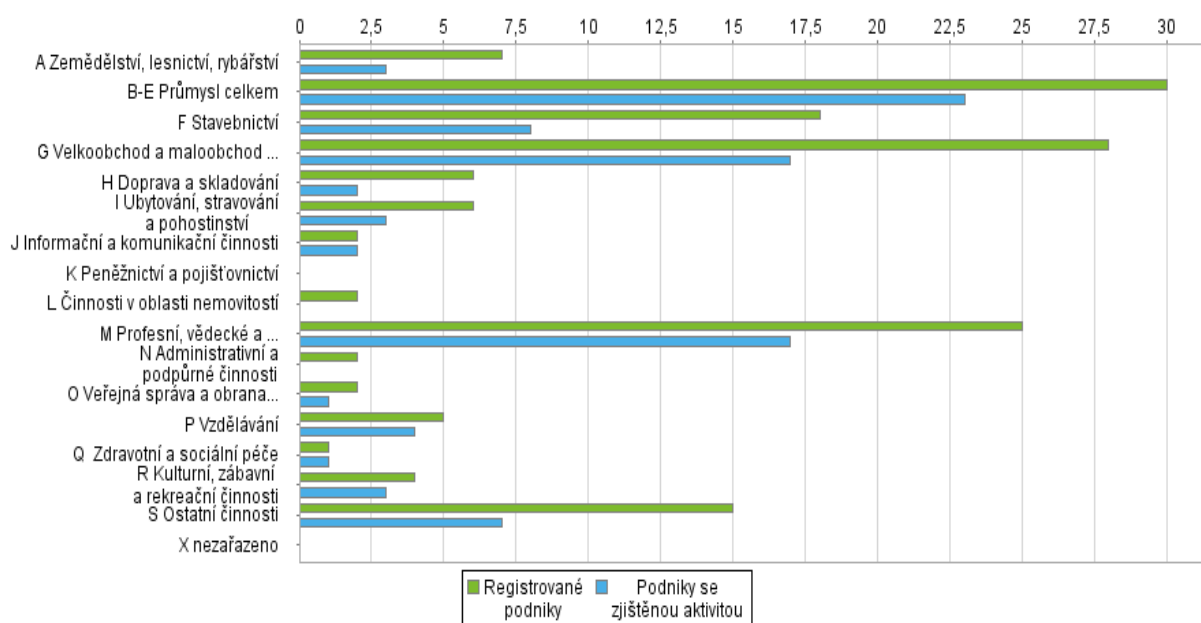
3 Hospodářství

3.1 Podnikání

Tabulka 11: Podnikatelské subjekty podle převažující činnosti v obci Tověř k 31. 12. 2022

	Registrované podniky	Podniky se zjištěnou aktivitou
Celkem	159	95
A Zemědělství, lesnictví, rybářství	7	3
B-E Průmysl celkem	30	23
F Stavebnictví	18	8
G Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba mot. vozidel	28	17
H Doprava a skladování	6	2
I Ubytování, stravování a pohostinství	6	3
J Informační a komunikační činnosti	2	2
K Peněžnictví a pojišťovnictví	.	.
L Činnosti v oblasti nemovitostí	2	.
M Profesionální, vědecké a technické činnosti	25	17
N Administrativní a podpůrné činnosti	2	.
O Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	2	1
P Vzdělávání	5	4
Q Zdravotní a sociální péče	1	1
R Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	4	3

Zdroj: ČSÚ; 2022

Obrázek 7: Podnikatelské subjekty podle převažující činnosti v obci Tověř k 31. 12. 2022

Zdroj: ČSÚ; 2022

V obci Tověř k 31. 12. 2022 bylo registrováno celkem 159 podnikatelských subjektů, podniků se zjištěnou aktivitou je však méně a to 95. V obci se nachází několik menších podniků, které zaměstnávají především místní obyvatele. Z hlediska hospodářských sektorů v obci převládají podniky se zaměřením na průmysl, stavebnictví, velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel. Většinu (81 %) z registrovaných podniků tvoří fyzické osoby (129 subjektů). Právnícké osoby se podílejí zbylými 19 % (30 podniků) na celkovém množství registrovaných podniků v obci.

Tabulka 12: Podnikatelské subjekty podle právní formy v obci Tověř k 31. 12. 2022

	Registrované podniky	Podniky se zjištěnou aktivitou
Celkem	159	95
Fyzické osoby	129	75
Fyzické osoby podnikající dle živnostenského zákona	118	69
Fyzické osoby podnikající dle jiného než živnostenského zákona	6	4
Zemědělští podnikatelé	4	2
Právnícké osoby	30	20
Obchodní společnosti	21	18
Akciové společnosti	.	.
Družstva	.	.

Zdroj: ČSÚ; 2022

Dle rejstříku ekonomických subjektů Ministerstva financí je v obci Tověř registrováno celkem 16 společností s ručením omezeným, viz následující tabulka 13.

Tabulka 13: Společnosti s ručením omezeným se sídlem v obci Tověř

Č.	IČ subjektu	Název subjektu
1	29391032	AMIMED s.r.o.
2	28634306	COBRANA s.r.o.
3	27797457	Centrum NATURA s.r.o.
4	25872907	DAST Olomouc, spol. s r.o.
5	06867871	D.M.A. racing gears s.r.o.
6	09167188	DP Welders Company s.r.o.
7	43964940	Hebnar pneu Tověř s.r.o.
8	10678581	HEXTOL s.r.o.
9	05425743	QDW informační systémy s.r.o.
10	25852639	I.B.A MORAVIA, s.r.o.
11	28639936	Johanes group s.r.o.
12	08568251	J&D kovo s.r.o.
13	14420139	MVE Hlubočky s.r.o.
14	25851519	ORIO 21, s.r.o.
15	01543407	P-INSERT s.r.o.
16	06088741	ZELLO CZ + SK, spol. s r.o.

Zdroj: Administrativní registr ekonomických subjektů ARES; vlastní zpracování

Zemědělství

Hlavními subjekty zemědělské výroby na území obce jsou Hanácká zemědělská a.s. sídlící v Dolanech a Ing. Jana Pražáková, oba zemědělské subjekty na území obce se věnují pouze rostlinné výrobě.

Služby

V obci Tověř se nachází ochod se smíšeným zbožím, restaurační zařízení Tověřská rychta (v roce 2017 byla dokončena rekonstrukce), kadeřnictví, autoservis a pneuservis.

3.2 Trh práce

Ekonomická aktivita obyvatelstva

V obci Tověř bylo v rámci Sčítání lidu, domů a bytů 2021 sečteno celkem 334 osob ekonomicky aktivních (173 mužů a 161 žen). Na zaměstnané připadlo 96 % (321 osob), zbylých 13 osob připadlo do kategorie nezaměstnaných. Evidováno bylo celkem 10 zaměstnavatelů, 50 osob pracovalo na vlastní účet, dominovala složka zaměstnanců (238), 13 osob bylo nezaměstnaných. Ekonomicky neaktivních osob bylo 278, velkou část tvoří nepracující důchodci (110), pak žáci a studenti (103).

Tabulka 14: Ekonomická aktivita obyvatelstva obce Tověř dle SLDB 2021

		Celkem	muži	ženy	
Pracovní síla		334	173	161	
v tom	zaměstnaní	321	168	153	
	z toho	pracující důchodci	41	24	17
		osoby na mateřské dovolené	5	-	5
	v tom podle postavení v zaměstnání	zaměstnanci	238	119	119
		zaměstnavatelé	10	5	5
		osoby pracující na vlastní účet	50	34	16
		nezjištěno	23	10	13
nezaměstnaní	13	5	8		
Osoby mimo pracovní sílu		278	126	152	
z toho	nepracující důchodci	110	49	61	
	osoby na rodičovské dovolené	11	-	11	
	žáci, studenti	103	51	52	
Nezjištěno		6	3	3	

Zdroj: ČSÚ; Sčítání lidu, domů a bytů 2021

V tabulce 15 lze vidět, že pracovní síla v obci v posledních čtyřiceti letech poměrně výrazně roste, což je také zapříčiněno silnou vlnou suburbanizace a stěhování do obce zejména mladých rodin v produktivním věku.

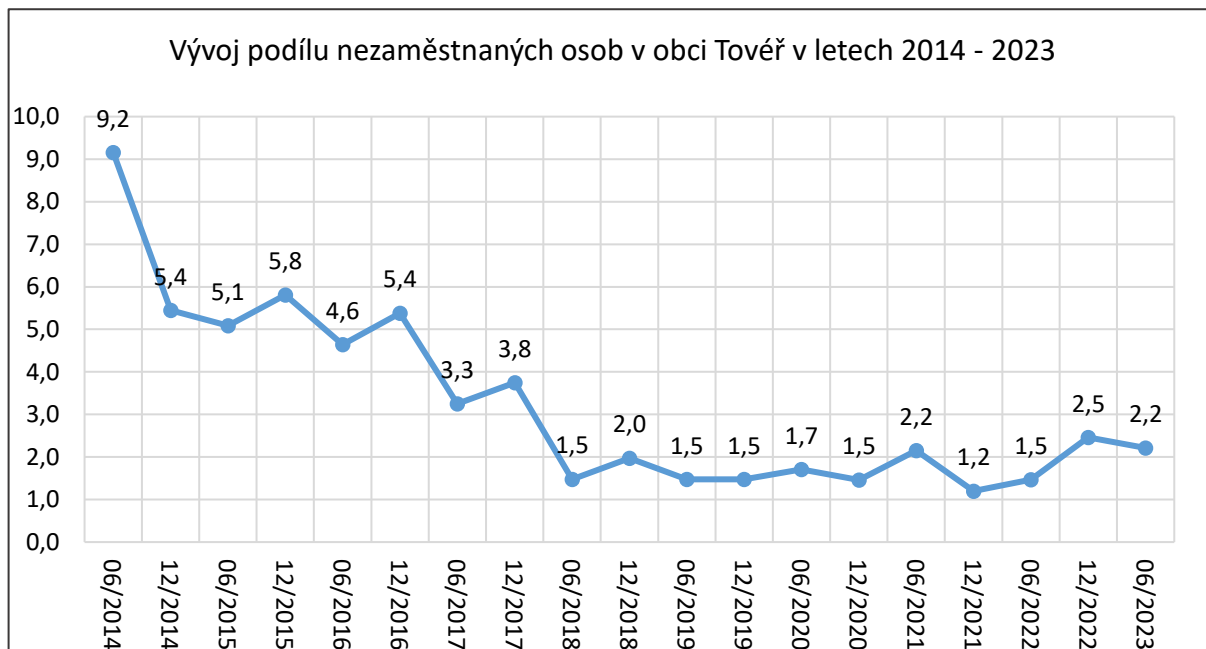
Tabulka 15: Ekonomická aktivita obyvatelstva obce Tověř dle SLDB v letech 1980 – 2021

		1980	1991	2001	2011	2021
Pracovní síla		186	192	237	323	334
v tom	zaměstnaní	186	180	222	295	321
	nezaměstnaní	-	12	15	28	13
Osoby mimo pracovní sílu		183	198	227	213	278
Ekonomická aktivita nezjištěna		-	-	-	27	6

Zdroj: ČSÚ; Sčítání lidu, domů a bytů 2021

Nezaměstnanost

Podle dat z Českého statistického úřadu v polovině roku 2023 činil podíl nezaměstnaných osob v obci Tověř 2,2 %. Na ukazatelích, pomocí kterých analyzujeme situaci na trhu práce, můžeme zaznamenat mírné sezónní výkyvy. Poloha obce v zázemí města Olomouc nabízí dobrou dojezdovou vzdálenost za práci do krajského města Olomouce i do Šternberka.

Obrázek 8: Vývoj podílu nezaměstnaných osob v obci Tověř v letech 2014 – 2023

Zdroj: ČSÚ; vlastní zpracování

Vyjíždka do zaměstnání

Dominantním dojíždčovým střediskem je pro obec Tověř krajské město Olomouc. Nesrovnatelně méně pracovních migrantů směřuje do Šternberka a Hluboček, dojíždka do dalších středisek (např. Uničov, Přerov, Prostějov) se pohybuje v řádu jednotek.

Tabulka 16: Zaměstnaní a žáci a studenti podle místa pracoviště/školy

Zaměstnaní a žáci a studenti celkem			424
z toho	zaměstnaní vč. pracujících žáků a studentů		321
	z toho s místem pracoviště	na adrese obvyklého pobytu	39
		na jiné adrese v rámci obce	5
		v jiné obci okresu	217
		v jiném okrese kraje	13
		v jiném kraji	10
		v zahraničí	2
	nepracující žáci a studenti		103
	z toho s místem školy	na jiné adrese v rámci obce	-
mimo obec		103	

Zdroj: ČSÚ; Sčítání lidu, domů a bytů 2021

4 Infrastruktura

4.1 Technická infrastruktura

Zásobování pitnou vodou

V obci Tověř je vybudován veřejný vodovod, který je v majetku obce a spravuje jej STŘEDOMORAVSKÁ VODÁRENSKÁ a.s. Vodovod byl postaven v letech 1989–1990 a v současné době je na něj napojeno asi 75 % obyvatel. Zdrojem vody je skupinový vodovod Olomouc. Z úpravny vody Černovír je voda dopravena do VDJ Droždín 4 × 5 000 m³ a následně do vodojemu Droždín 12 × 500 m³ (310,00 – 305,00). Z tohoto VDJ je pak zásobeno dolní tlakové pásmo Samotíšek a rovněž vodovodní sítě obcí Tověř a Dolany. Přívodním řadem DN 150 – 200 je voda dodávána ze Samotíšek do Dolan. Na tento přívodní řad je napojena rozvodná vodovodní síť zhotovená z PVC v profilech DN80 – 200. Zásobování je řešeno v jednom tlakovém pásmu z řídicího vodojemu Droždín 2 × 500 m³ (310,00 – 305,00).

Posílení nového vodovodního řadu VDJ Droždín II, Droždín – Dolany přes Samotíšky DN 250 a v úseku Tověř – Dolany DN 200, který zajistí dostatečné množství vody, bylo zrealizováno v roce 2019. Severozápadně od obce je zdroj vody s čerpací stanicí původně pro podnik likérky Seliko v Dolanech. Vydátnost zdroje je udávána cca 1,0 – 1,5 l.s-1. Vlastní studna je na parcele č. 192 – 18 m², ochranné pásmo o rozměru 78,8 × 32,2 m je oploceno a má parc. č. 193. Zdroj a obě parcely jsou v současné době ve vlastnictví obce Tověř.

Kanalizace a ČOV

Kanalizační systém obce Tověř ze 2/3 jednotný, slouží pro odvod jak splaškových, tak dešťových odpadních vod. Středem obce od východu na západ obce vede oddělená dešťová kanalizace, systém retenčních nádrží (na hrázi, rybník) svádějících dešťové vody z lesa a středu obce do přírodní nádrže v bio centra „Cihelna“.

V roce 1994 proběhla rekonstrukce kanalizace. Stávající kanalizace byla částečně opravena a doplněna o nové stoky. Následně byly všechny stoky jednotné kanalizace napojeny přes odlehčovací komoru na čerpací stanici odpadních vod ČS 1. Z čerpací stanice jsou odpadní vody z obce Tověř čerpány kanalizačním výtlakem a následně gravitační kanalizací odváděny do kanalizačního systému obce Dolany, který je ukončen čistírnou odpadních vod. Bytová zástavba obce je z asi 97,5 % napojena na kanalizační síť. Jedná se o cca 220 domů, z nichž je napojeno cca 215, ostatní mají žumpu na vyvážení.

Z důvodu limitované kapacity ČOV Dolany je možné nové objekty v Tověři napojit pouze do stávající splaškové kanalizace. Dešťové vody budou zasakovány nebo napojeny do dešťové kanalizaci. V případě oddělené likvidace dešťových vod kapacita výtlaku nebude výrazně navýšena a kapacita ČOV Dolany bude po její intenzifikaci vyhovovat i pro čištění odpadních vod z obce Tověř.

Zásobování plynem

Obec je v současné době plně plynifikována STL a NTL rozvodnou plynovodní sítí. Rozvodná STL plynovodní síť obce je vybudována z D90 a D63 z trub polyetylenových. Plynárenské zařízení situované v katastrálním území Tověř je ve správě RWE Distribuční služby, s.r.o.

Elektrická síť

Obec Tověř je zásobována elektrickou energií samostatným vedením VN 22 kV č. 10 a rozvodny VN 110 kV v Olomouci – Hodolanech. Vlastní rozvody VN 22 kV jsou v části obce Tověř provedeny nadzemním vedením, v části obce s kioskovými transformačními stanicemi pak kabelovým rozvodem VN 22 kV.

Provedení rozvodů VN 22 kV je ve vyhovujícím stavu. Transformační stanice jsou rovněž ve vyhovujícím stavu a distributor elektrické energie nepředpokládá ani ve výhledu s rekonstrukcí svých zařízení. Všechna zařízení jsou ve správě ČEZ Distribuce, a.s.

Telekomunikace

Obec Tověř náleží do uzlového telefonního obvodu UTO Olomouc. Účastníci veřejné telefonní sítě jsou většinou připojeni kabelovými rozvody přístupové sítě tvořené zemními kabely zaústěnými k jednotlivým účastníkům.

Přenosová síť

Katastrům obce probíhají kabelová vedení dálkové přenosové sítě. Tato vedení jsou položena mimo zastavěné území obce.

Radiové spoje

Obcí probíhá radioreléový spoj ve vlastnictví Českých radiokomunikací, a.s. a zasahuje zde ochranné pásmo vysílače a retranslace Radíkov.

Internetové připojení

V obci poskytuje internetové připojení prostřednictvím kabelového vedení firma O2, bezdrátové připojení poskytuje firma EMPECOM, s.r.o. prostřednictvím sítě MorNET.cz a WELLNET.

Odpadové hospodářství

Obec Tověř je členem Odpadového hospodářství svazku obcí, který zajišťuje pro své členské obce prostřednictvím své společnosti Odpadové hospodářství svazku obcí Šternbersko s.r.o. společná řešení v oblasti odpadového hospodářství. Sběrné nádoby (240 l) na směsný komunální odpad a biologicky rozložitelný odpad jsou opatřeny RFID čipem. Svoz nádob na směsný komunální odpad a na biologicky rozložitelný odpad probíhá v pravidelné frekvenci.

Sběrné kontejnery na tříděný odpad (plasty, papír, sklo, drobné kovy) jsou umístěny na sběrných hnízdech v obci. Svoz kontejnerů na papír a plast probíhá ve čtrnáctidenních intervalech, kontejnerů na sklo v měsíčních intervalech a kontejnerů na drobné kovy dle potřeby. V obci jsou umístěny 2 nádoby (240 l) na jedlé oleje a tuky, které jsou sváženy firmou Trafin Oil, a.s. v dvouměsíčních intervalech. V obci je dále umístěn kontejner na textil pro charitativní účely od firmy HelpTex, z.s. Dvakrát ročně je v obci přistaven kontejner na velkoobjemový odpad a nebezpečný odpad. Skládka, sběrný dvůr ani sběrné místo se v obci nenachází.

Tabulka 17: Produkce směsného komunálního odpadu a objemného odpadu v obci Tověř

Rok	2018	2019	2020	2021	2022
Množství SKO v t	129,340	125,428	126,620	132,540	122,517
Množství objemného odpadu v t	13,865	11,960	20,680	13,280	7,540
Počet obyvatel	603	609	620	627	658
Průměr SKO v kg obyvatel/rok	214,494	205,957	204,226	211,388	186,196
Průměr SKO + VO v kg obyvatel/rok	237,488	225,596	237,581	232,568	197,655

Zdroj: Hlášení ISPOP; vlastní zpracování

Tabulka 18: Produkce tříděného odpadu v obci Tověř

Rok	2018	2019	2020	2021	2022
Množství papíru v tunách	18,660	19,105	30,600	25,320	14,365
Průměr na 1 obyvatele v kg	30,945	31,371	49,355	40,383	21,831
Množství plastu v tunách	13,172	14,490	25,150	20,840	12,371
Průměr na 1 obyvatele v kg	21,844	23,793	40,565	33,238	18,801
Množství skla v tunách	14,060	12,060	13,670	10,810	11,085
Průměr na 1 obyvatele v kg	23,317	19,803	22,048	17,241	16,847
Množství bioodpadu v tunách	153,310	134,630	126,500	128,300	140,731
Průměr na 1 obyvatele v kg	254,245	221,067	204,032	204,625	213,877

Zdroj: Hlášení ISPOP; vlastní zpracování

4.2 Dopravní infrastruktura

Katastrálním územím obce Tověř prochází v současnosti silnice III/44310 Tověř – spojka a III/4436 Holice – Samotíšky – Dolany, které ve svých průjezdních úsecích tvoří její dopravní kostru. Mimo dopravní funkci zabezpečují přímou dopravní obsluhu. V centru obce v křížení těchto silnic je realizována kruhová křižovatka s doplněním odstavných parkovacích stání. Trasy silnic III. třídy jsou v území stabilizované a nepočítá se s jejich přeložkami. Obě silnice jsou po provedených opravách na území obce v dobrém stavu.

Pro realizaci přeložky silnice I/46 Olomouc – Opava – Sudice – st. hranice je počítáno s koridorem, který zasahuje i do katastrálního území obce. Silnice I/46 je významným tahem Olomouc – Šternberk – Opava, spojujícím město Olomouc se severní a severovýchodní částí kraje s přesahem do kraje Moravskoslezského. V rámci Koncepce silniční sítě z roku 2006 je silnice I/46 sledována jako významný tah – obslužné napojení území Jeseníků. Úprava tohoto tahu je sledována v úseku Olomouc – Šternberk v řešení čtyřpruhové směrově rozdělené komunikace (aktualizována technická studie v roce 2017 - I/46 OLOMOUC – VÝCHODNÍ TANGENTA DOKUMENTACE DLE § 8 ZÁKONA Č. 100/2001 SB., O POSUZOVÁNÍ VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ). V blízkém okolí Tověře není žádná dálnice, nejbližší je D35 z Olomouce ve směru na Mohelnicu a Lipník nad Bečvou a je vzdálená cca 10 km od obce.

Obec má ve svém vlastnictví a správě cca 2,93 km místních komunikací III. třídy a 0,36 km místních komunikací IV. třídy. Povrchy těchto komunikací tvoří převážně asfalt, který je v některých úsecích kombinovaný s dlažbou a v okrajových částech obce se štěrkem. Údržbu provádí obec průběžně, většinou externě prostřednictvím dodavatelských firem. Zimní údržba místních komunikací je zajišťována taktéž dodavatelsky. Obec nevlastní žádnou vhodnou techniku. Obcí prochází cyklotrasa č. 6102 Bělkovice – Svatý Kopeček.

Dopravní obslužnost

Obec je zapojena do Integrovaného dopravního systému Olomouckého kraje. Pravidelnou linkovou autobusovou dopravu v obci zajišťují dopravci ARRIVA MORAVA a.s. a VOJTILA TRANS BUS s.r.o. V pracovních dnech jezdí z obce 34, v sobotu 12 a v neděli a o svátcích 12 přímých spojů do spádového centra a současně krajského města Olomouc. Nazpět to je v pracovních dnech 32, v sobotu 15 a v neděli a o svátcích 12 spojů. Průměrná přepravní doba je 13 minut. Četnost spojů je dostatečná. Do sousední obce Dolany, ve které navštěvují žáci základní školu a někteří občané zdravotnické zařízení, jezdí v pracovní dny i o víkendech srovnatelný počet spojů.

5 Vybavenost

5.1 Bydlení, domovní a bytový fond

Tověř patří ke skupině obcí v zázemí Olomouce, která je atraktivní pro bydlení. Je to patrné od 80. let 20. stol., od kdy se Tověř kontinuálně stavebně rozvíjí, vývoj je navíc v jednotlivých obdobích celkem rovnoměrný. Podle SLDB 2021 bylo v obci evidováno celkem 212 domů, většinu z nich (187) tvoří rodinné domy. V obci je 5 domů bytových. Bytů celkem bylo sečteno 232, 19 z nich je situováno v bytových a zbytek (213) v rodinných domech. Původní půdorysná struktura obce (s typickou návší) byla zejména v průběhu druhé poloviny 20. století vlivem rozvoje obce částečně proměněna a v současnosti nese znaky průměrné zachovalosti historické půdorysné struktury. Původní ulicová návěs se větví v uliční strukturu, přičemž ráz obce doznal změn i v souvislosti s významnou individuální výstavbou po roce 2000. Z hlediska charakteru zástavby se jedná o typickou hanáckou obec s převládajícími domy pro individuální bydlení.

Převažující funkcí řešeného území je funkce obytná. Vyskytují se rovněž objekty s funkcí služeb, výrobní a i rekreační (převážně ve východních partiích katastru, v blízkosti lesa). V současnosti jsou nadále budovány rodinné domy, i když intenzita jejich výstavby není tak vysoká, jako v předchozích desetiletích. Tověř spolu se sousedními obcemi (typicky Bohuňovice, Dolany, Samotíšky, Hlušovice nebo Bělkovice-Lašťany) spadají do suburbánního zázemí Olomouce, většina nových rezidentů se rekrutuje právě z krajského města. Na rozdíl od např. sousedních Dolan či Hlušovic tu ale není suburbanizace tak masivní. V katastru obce se nacházejí objekty individuální rekreace. Pro výstavbu nových objektů však již nejsou v územním plánu vyhrazené plochy. V Tověři je evidováno 50 rekreačních objektů s evidenčním číslem.

Tabulka 19: Domovní fond obce Tověř dle SLDB v letech 1980 - 2021

		1980	1991	2001	2011	2021
Domy celkem		109	122	143	176	212
Obydlené domy		104	107	132	164	193
z toho druh domu	rodinné domy	98	100	129	162	187
	bytové domy	5	7	1	2	5
z toho podle vlastnictví	fyzická osoba	102	103	129	155	183
	obec, stát	1	3	2	3	6
Neobydlené domy		5	15	11	12	19
z toho druh domu	rodinné domy	4	15	11	12	19
	bytové domy	-	-	-	-	-

Zdroj: ČSÚ; Sčítání lidu, domů a bytů 2021

Obec Tověř se poměrně dynamicky stavebně rozvíjí. Díky časově poměrně rovnoměrnému vývoji je z pohledu stáří bytového fondu situace v obci docela příznivá. Stavebně nejintenzivnějším desetiletím bylo období let 2001–2010, ve kterém se postavilo 45 domů, v předchozích dvou desetiletích to bylo vždy přibližně po 30 domech, přičemž stavebně intenzivní byla i 80. léta, kdy bylo postaveno 32 domů. V obci tak vznikly zcela nové lokality výstavby, zejména na jihovýchodě obce (při příjezdu ze Samotíšek po pravé straně směrem do svahu) a při příjezdu od Olomouc (Týnečku) vpravo na začátku obce.

Tabulka 20: Domovní fond obce Tověř dle SLDB 2021

		Celkem	rodinné domy	bytové domy	ostatní budovy
Domy celkem		212	206	5	1
Obydlené domy celkem		193	187	5	1
v tom podle vlastníka domu	fyzická osoba	183	182	1	-
	obec, stát	6	1	4	1
	bytové družstvo	-	-	-	-
	jiná právnická osoba	-	-	-	-
	spoluvlastnictví vlastníků bytů	2	2	-	-
	kombinace vlastníků	-	-	-	-
	nezjištěno	2	2	-	-
v tom podle období výstavby nebo rekonstrukce	1919 a dříve	13	12	1	-
	1920 – 1945	18	18	-	-
	1946 – 1970	21	20	-	1
	1971 – 1980	11	11	-	-
	1981 – 1990	31	31	-	-
	1991 – 2000	19	19	-	-
	2001 – 2010	45	41	4	-
	2011 – 2015	12	12	-	-
	2016 a později	22	22	-	-
	nezjištěno	1	1	-	-

Zdroj: ČSÚ; Sčítání lidu, domů a bytů 2021

Struktura bytového fondu koresponduje a odráží strukturu fondu domovního. V tabulce 21 lze vidět, že převážná většina evidovaných bytů se nachází v rodinných domech, s výjimkou 19 bytů, které najdeme v domech bytových. Pouze 22 bytů je nájemních, ostatní jsou v osobním vlastnictví, respektive ve vlastních domech. Většina bytů disponuje připojením k vodovodní, kanalizační a plynové síti. Dle posledního Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021 více než 67 % domácností má ústřední vytápění s vlastním zdrojem v bytě.

Tabulka 21: Bytový fond obce Tověř dle SLDB 2021

		1980	1991	2001	2011	2021
Obydlené byty		128	120	150	199	232
z toho	v rodinných domech	114	109	145	182	213
	v bytových domech	13	11	2	17	19
z toho právní důvod užívání bytu	ve vlastním domě	91	105	121	143	169
	v osobním vlastnictví	3	3	-	-	4
	družstevní	-	-	-	-	-
	nájemní/pronajatý	10	8	9	23	22
z toho převládající způsob vytápění	ústřední (dálkové nebo domovní)	73	103	128	187	43
	ústřední s vlastním zdrojem (v bytě)	2	2	8	4	156
	lokální topidla (kamna)	53	15	13	6	10
z toho plyn zaveden do bytu		.	-	128	166	189

Zdroj: ČSÚ; Sčítání lidu, domů a bytů 2021

Převažují byty s pěti a více místnostmi, velikost bytů je ovlivněna právě tím, že se jedná převážně o byty v rodinných domech. Podle vlastnictví dominují z celkového počtu 232 bytů ty ve vlastním domě (213). Pouze 22 bytů je evidováno jako nájemních, z čehož 12 se nachází v bytových domech.

Tabulka 22: Bytový fond obce Tověř dle SLDB 2021

		Celkem	rodinné domy	bytové domy	ostatní budovy
Obydlené byty celkem		232	213	19	-
v tom právní důvod užívání bytu	ve vlastním domě	169	169	-	-
	v osobním vlastnictví	4	4	-	-
	družstevní	-	-	-	-
	jiné bezplatné užívání bytu	14	12	2	-
	nájemní/pronajatý	22	10	12	-
	jiný důvod užívání bytu	11	8	3	-
	nezjištěno	12	10	2	-
v tom s počtem obytných místností	1	-	-	-	-
	2	8	5	3	-
	3	38	25	13	-
	4	50	49	1	-
	5 a více	124	124	-	-
	nezjištěno	12	10	2	-

Zdroj: ČSÚ; Sčítání lidu, domů a bytů 2021

5.2 Školství a vzdělávání

Obec Tověř je zřizovatelem Mateřské školy Tověř, okres Olomouc, příspěvkové organizace. Kapacita mateřské školy je 32 dětí (1 třída). Věkové složení dětí v jednoleté mateřské škole je 3–6 let. Provozní doba mateřské školy je pondělí – pátek 6.30 – 16.00 hodin. MŠ navštěvují i děti z jiných obcí: Dolany, Bělkovice-Lašťany a Olomouc.

MŠ je uvnitř vybavena třídou, hernou, šatnami pro děti i personál, sociálním zařízením a vybavenou kuchyňkou určenou na výdej stravy. Venkovní zahrada je vybavená kovovými průlezkami, velkým pískovištěm s ochranným krytem, skluzavkou a zahradním domkem pro hry dětí. Nechybí ani dětské lavičky se stolkami. Je z hlediska bezpečnosti a hygieny plně funkční a její vybavení plně odpovídá věkové skupině dětí ve věku od 3 do 6 let. Zahrada je propojená se sportovním areálem, který disponuje umělým trávníkem a dětským hřištěm pro hry a sportovní aktivity dětí.

V roce 2012 byla provedena přestavba hygienického zázemí pro děti a personál a již dříve byla vyměněna okna za nová / plastová a bylo vyměněno osvětlení v interiéru. V roce 2018 proběhla kompletní rekonstrukce MŠ, rozšíření kapacity školy + zateplení, v pozdějších letech snížení hlučnosti ve třídě vybudováním nového stropu, který pohlcuje hluk + montáž venkovních žaluzií. V Mateřské škole je potřeba vybudovat dopadové plochy a nové prvky na školní zahradě.

Tabulka 23: Příspěvky zřizovatele (obce) na provoz MŠ Tověř, p.o.

Rok	2019	2020	2021	2022	2023
Výše příspěvků v Kč	595 000	555 000	290 000	310 000	370 000

Zdroj: Účetní evidence obce Tověř

Tabulka 24: Počty žáků navštěvujících MŠ Tověř, p.o.

Školní rok	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Počet žáků v MŠ	25	28	27	27	27	26

Zdroj: Účetní evidence obce Tověř

V obci Tověř se nenachází žádná základní škola. Děti navštěvují základní školy v Dolanech nebo v Olomouci. Na střední či vysoké školy dojíždí studenti z Tověře dle oboru svého zaměření. Nejčastěji je to Olomouc, která nabízí široké spektrum středoškolského či univerzitního vzdělání.

5.3 Zdravotnictví

V obci není žádné zdravotnické zařízení. Obyvatelé využívají ordinace lékařů v Dolanech (dětský lékař, praktický lékař, zubní lékař a gynekolog) nebo v Olomouci, kde je mnoho zdravotnických zařízení všech oborů včetně fakultní nemocnice.

5.4 Sociální péče

Obec nedisponuje žádnými sociálními službami a občané mají možnost využít ošetrovatelských a pečovatelských služeb poskytovaných v domácnostech klientů, které zajišťuje Charita Olomouc.

5.5 Kultura

Kulturní zařízení

V kulturním domě, který je v majetku obce, se nachází obecní úřad a sál určený k pořádání sportovních a společenských akcí s kapacitou 200 osob.

Kulturní památky

Nemovitě kulturní památky zapsané v Ústředním seznamu kulturních památek ČR:

- **Sloup se sousoším Nejsvětější Trojice** - evidenční číslo 45177/8-1790

Hranolový podstavec s nápisovými deskami stojí na dvou pískovcových stupních, na něm je osazen pískovcový sloup ukončený korintskou hlavicí. Vrchol je sochařsky řešená kompozice sousoší Nejsvětější Trojice. Sloup původně stál u silnice č. III/44310 vlevo při výjezdu z obce na silnici I/46. v roce 2006 byl přestěhován a umístěn na náves obce.

- **Boží muka** - evidenční číslo 50567/9-72

Boží muka z druhé poloviny 18. století stojí východně od obce při cestě do Dolan jedná se o drobnou barokní stavbu.

Památky místního významu

- **Kaple svatého Cyrila a Metoděje**

Kaple je vystavěna na obdélníkovém půdorysu s půlkruhovým závěrem. Fasáda je členěna lizérami, v bocích prolomena párem oken s půlkruhovým záklenkem, okna lemována štukovými šambránami. Střecha je sedlová (nad závěrem valbová). Trojúhelníkový štít je lemován zubořezem a prolomen kruhovým otvorem. Po roce 1945 prováděl drobné a udržovací práce dolanský farář za pomoci věřících občanů. Až v devadesátých letech dvacátého století byla obnovena fasáda kaple a po roce 2000 upraveno její okolí.

- **Kamenný kříž**

Kamenné kříže se zpravidla stavěly na konci nebo na začátku obce, nebo tam, kde se stalo nějaké neštěstí. V Tovéři stával kamenný kříž na křižovatce u hospody vedle kaštanu, neboť tam historicky končila původní obecní zástavba. Uvedený kaštan narušoval statiku kříže, a tudíž byl přemístěn k polní cestě, též zvané Třináctka (u rybníka směrem na Dolany). Během rozšiřování zástavby obce byl na čas uložen v depozitáři a později postaven u kaple.

5.6 Sport a volnočasové aktivity

V obci se nachází venkovní sportovní areál s tenisovým kurtem (od roku 1997) a dětským hřištěm (od roku 2012). V roce 2016 proběhla rekonstrukce tenisového kurtu, který je využíván k různým sportovním činnostem. Tento areál byl nejen opraven, ale rozšířen na multifunkční hřiště, kde je kromě tenisu možné provozovat další míčové hry, jako je nohejbal, basketbal či florbal. Plocha byla oplocena nylonovou sítí, zpevněna obrubníky, byly upraveny lajny a nainstalován basketbalový koš.

6 Životní prostředí

6.1 Stav životního prostředí

Na území SO ORP Olomouc se prolínají obě základní geologické jednotky České republiky, Český masiv a Západní Karpaty. Západní Karpaty (Vnější západní Karpaty – Karpatské předhlubně), tvoří geologické podloží Hornomoravského úvalu, který prochází centrální částí ORP ve směru SZ–JV. Český masiv vstupuje do ORP svojí Moravskoslezskou oblastí (Moravskoslezské paleozoikum) pouze na západní a východní částí území a jako drobná tělesa granitoidů v okolí Olomouce.

Katastrální území Tověře má hlavně v západní části rovinatý charakter, což vyplývá z jeho polohy v Hornomoravském úvalu. Geomorfologicky jde o podcelky Uničovská plošina a Středomoravská niva. Ve východní části katastru však vzrůstá nadmořská výška a krajina mění svůj ráz, když přechází do Nížkého Jeseníku (Radíkovská a Jívovská vrchovina).

Z geologického hlediska je převážná část katastru tvořena velmi mladým typem povrchu (kvartér). Převážně západní část katastru je intenzivně zemědělsky využívána, s čímž souvisí i riziko eroze. V obci neproběhly komplexní pozemkové úpravy.

Kvalita ovzduší ani kvalita vody z lokálních zdrojů nejsou v obci zásadním problémem. Na druhou stranu znečištění ovzduší místními tepelnými zdroji je problémem u většiny obcí. Potenciální ohrožení kvality podzemních vod představuje intenzivní zemědělská činnost. Dešťová i splašková kanalizace eliminují problémy případných průsaků jímek a septiků. Liniovým zdrojem emisí je přetížená silnice I/46 západně od obce.

Do jisté míry za problematický lze považovat, pohledem ohrožení životního prostředí, značný nárůst výstavby rodinných domů na „zelené louce“ v uplynulých cca 20 letech a s tím spojený zábor půdy. Je to však fenomén nejen v Tověři, ale v zázemí všech větších měst v České republice.

6.2 Ochrana životního prostředí

Správní území obce je Chráněnou oblastí přírodní akumulace vod (CHOPAV). Tedy lze hovořit o soběstačnosti v zásobování pitnou vodou. Zdrojům vody je třeba věnovat potřebnou ochranu a péči. Z hlediska ochrany životního prostředí je třeba činit také protierozní opatření, kdy častým problémem v obci bývá kumulace vody za přívalových dešťů při silnici Týneček – Dolany. Při ochraně životního prostředí je potřeba mít na paměti negativní dopady intenzivní zemědělské výroby. V celém katastru bohužel není významný liniový prvek zeleně. Na druhou stranu k ochraně životního prostředí přispívá alespoň významný krajinný prvek – remíz před Tověří, který tvoří migračně významné území pro velké savce. Území obce Tověř vykazuje velmi nízký koeficient ekologické stability (KES), který má hodnotu 0,3. Pro jeho výpočet se využívá tento vzorec:

$$KES = \frac{\text{lesní půda} + \text{vodní plochy a toky} + \text{trvale travní porost} + \text{mokřady} + \text{sady} + \text{vinice}}{\text{omá půda} + \text{antropogenizované plochy} + \text{chmelnice}}$$

Hodnota 0,3 je typická pro území nadprůměrně využívané se zřetelným narušením přírodních struktur, základní ekologické funkce musí být soustavně nahrazovány technickými zásahy. Na druhou stranu v případě Tověře je tato vyšší míra zátěže území kompenzována blízkostí lesů, takže současný stav je v zásadě dobrý. Trend vývoje životního prostředí je však sporný, přičemž závisí na zmírnění dopadu intenzivní zemědělské výroby a vybudování lokálního biocentra a dalších krajinnotvorných prvků.

Územní plán obce vymezuje v rámci katastru lokální biocentrum „U cihelny“ s cílovou rozlohou 3,29 ha. V současné době je využití území převážně jako orná půda, travní porost, krajinná zeleň, drobná

vodní plocha. Biocentrum „U cihelny“ je pro obec klíčové z pohledu budoucího zásobování obce pitnou vodou a vyžaduje tedy maximální ochranu (možné budoucí vyhlášení ochranného pásma vodního zdroje) vzhledem k blízkosti ploch vymezených pro výrobu, drobnou řemeslnou výrobu a skladování.

Obec v roce 2014 zakoupila v dražbě nemovitosti na LV č. 190 v k. ú. Tověř, a to konkrétně pozemek p. č. 192 o výměře 20 m² (kopaná studna o průměru 2,5 m hloubky více jak 15 m, vodní zdroj, který zásoboval Seliko Dolany a část bytovek v obci Dolany) a přilehlý pozemek p. č. 193 o výměře 2 449 m², na kterém tento zdroj leží.

Obec Tověř tímto krokem řešila z dlouhodobého hlediska více záměrů. Především:

- a) Získala vlastní zdroj z podzemního vrtu a v budoucnu bude mít možnost řešit nedostatek pitné vody způsobený nedostatečnou dimenzí vodovodního řádu a časté výluky dodávky pitné vody v důsledku havárií tohoto vodního díla v obci Samotíšky. Tento řád zásobuje nejen Samotíšky, Tověř, ale i obec Dolany.
- b) Zachovat celistvost biocentra „U cihelny“.

7 Správa obce

7.1 Obecní úřad a kompetence obce

Obec Tověř je samosprávným subjektem se základní působností, nevykonává správní činnost pro žádnou další obec a spadá pod správní obvod obce s rozšířenou působností Olomouc. Správní činnost ve stavební oblasti vykonává pro obec Obecní úřad Dolany, odbor výstavby. Zastupitelstvo obce má 7 členů. Starosta vykonává funkci jako uvolněný člen zastupitelstva obce, místostarostka jako neuvolněná. Mimo ze zákona povinně zřízených výborů (kontrolní a finanční), zřídilo zastupitelstvo obce kulturní a stavební komisi. V obci není zřízena funkce tajemníka a obec zaměstnává tyto zaměstnance:

- Samostatný odborný referent – 1 osoba (úvazek 1,0)
- Údržbář – 2 osoby (2 x úvazek 1,0)

Dále zaměstnává na dohodu o pracovní činnosti 1 osobu na dovážku obědů do mateřské školy a na dohodu o provedení práce 3 osoby (úklid obecního úřadu a kulturního domu, knihovna, správce kulturního domu). Obec Tověř aktuálně nevyužívala pracovníky na veřejně prospěšné práce.

7.2 Organizace zřizované obcí

Obec Tověř je zřizovatelem Mateřské školy Tověř, okres Olomouc, příspěvkové organizace (MŠ Tověř, p.o.

Tabulka 25: Výsledky hospodaření MŠ Tověř, p.o.

Rok	Náklady (v Kč)	Výnosy (v Kč)	Zisk/ztráta (v Kč)
2017	1 517 585,62	1 601 322,08	83 736,46
2018	1 757 669,10	1 821 018,20	63 349,10
2019	1 963 766,54	2 071 747,47	107 980,93
2020	2 251 313,40	2 367 164,44	115 851,04
2021	2 453 682,95	2 551 013,76	97 330,81
2022	2 488 373,79	2 637 195,00	148 821,21

Zdroj: Účetní evidence obce Tověř

7.3 Hospodaření obce

Úvěry, dluhopisy a obligace

Obec Tověř nemá v současné době žádný úvěr. Obec nemá vydané žádné dluhopisy ani obligace.

Finanční majetek obce

Vlastní kapitál – 66 669 052,-Kč

Nemovitý majetek obce

- Budova kulturního domu č. p. 18, parcela č. 145 + areál „Na Kolibě“146/1- nutná částečná rekonstrukce
- Obecní byt č. p. 17 parcela č. 5- nutná částečná rekonstrukce
- Kaple na návsi parcela č. 1- nutná oprava
- Náves parcela č. 163 a 2/1 velmi dobrý
- Pozemek parcela č. 192, stavba- ekologická zátěž
- „Obecní statek“, parcela č. 156, stav dobrý

- Lesní pozemek parcela č. 404/1 a 406 - nutná výsadba po kalamitě
- Vodní nádrž, parcela č. 308/1- nutná revitalizace
- Biocentrum „Cihelna“ parcela č. 193/1 - nutná revitalizace
- Vodní nádrž „Na hrázi“ parcela č. 311/6 a 312/9
- Místní komunikace – uspokojivý stav

Vývoj rozpočtového hospodaření obce

Tabulka 26: Vývoj rozpočtového hospodaření obce Tověř v letech 2016 – 2022 (v tis. Kč)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Daňové příjmy	6 987	6 979	7 599	8 647	7 921	8 981	13429
Nedaňové příjmy	1 757	1 846	1 831	1 987	1 841	1 534	1710
Kapitálové příjmy	178	0	703	734	234	275	0
Neinvestiční přijaté dotace	221	410	231	189	1 132	403	235
Investiční přijaté dotace	0	300	2 901	1 783	300	3 328	8014
Příjmy	9 143	9 534	13 265	13 340	11 427	14 521	23448
Běžné výdaje	5 530	6 316	7 012	8 563	7 832	7 240	12072
Kapitálové výdaje	907	1 145	8 535	6 908	1 716	1 785	18723
Výdaje celkem	6 437	7 461	15 547	15 471	9 548	9 024	30795
Saldo příjmů a výdajů	2 705	2 073	-2 282	-2 131	1 879	5 497	7347
Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích	14,09%	15,35%	54,90%	44,65%	17,97%	19,78%	60,80%
Podíl běžných výdajů na celkových příjmech	60,49%	66,25%	52,86%	64,19%	68,54%	49,86%	51,48%

Zdroj: Účetní evidence obce Tověř

Přijaté nenárokové dotace v letech 2018 - 2023

Rok 2018

Částka (Kč)	Poskytovatel	Účel
2 850 000 Kč	Ministerstvo pro místní rozvoj	Rozšíření kapacity Mateřské školy Tověř
350 000 Kč	Olomoucký kraj	Rekonstrukce místní komunikace Lípa-bytovky
17 000 Kč	Olomoucký kraj	Cesta pohádkovým lesem

Rok 2019

Částka (Kč)	Poskytovatel	Účel
1 491 000 Kč	Ministerstvo pro místní rozvoj	Stavební úprava komunikace Za humny

Rok 2020

Částka (Kč)	Poskytovatel	Účel
300 000 Kč	Olomoucký kraj	Výstavba nového vodovodního řadu Za Humny

Rok 2021

Částka (Kč)	Poskytovatel	Účel
960 000 Kč	Ministerstvo pro místní rozvoj	Rekonstrukce multifunkčního domu v Tovéři
42 000 Kč	Nadace VIA, živá komunita	Výstavba altánu

Rok 2022

Částka (Kč)	Poskytovatel	Účel
144 500 Kč	Olomoucký kraj	Příspěvek na výkon státní správy
32 844,07 Kč	Olomoucký kraj	Kompenzační bonus
7 414 000 Kč	Státní fond dopravní infrastruktury	Revitalizace Návsí-Chodníky podél komunikace III. třídy v obci Tovéř
1 342 000 Kč	Olomoucký kraj	Revitalizace Návsí-Chodníky podél komunikace III. třídy v obci Tovéř
600 000 Kč	Olomoucký kraj	Revitalizace Návsí-Chodníky podél komunikace III. třídy v obci Tovéř
162 000 Kč	MAS Šternbersko o.p.s.	Obec Tovéř-vybavení kulturního sálu
18 000 Kč	Nadace VIA, živá komunita	Výsadba hrušňové aleje v lokalitě Na návsi

Rok 2023

Částka (Kč)	Poskytovatel	Účel
586 500 Kč	Ministerstvo průmyslu a obchodu	Renovace veřejného osvětlení obce Tovéř
600 000 Kč	Olomoucký kraj	Renovace veřejného osvětlení obce Tovéř

Zdroj: Účetní evidence obce Tovéř; vlastní zpracování

7.4 Bezpečnost

Zajištění veřejného pořádku a ochrany majetku obyvatel provádí v rámci výkonu své služby Obvodní oddělení Policie ČR ve Šternberku. Obec má uzavřenou veřejnoprávní smlouvu se statutárním městem Olomouc, týkající se výkonu přenesené služby v úseku přestupků.

Obec má uzavřenou smlouvu o sdružení prostředků mezi obcemi Tovéř a Dolany v rámci zabezpečení obce Tovéř jednotkou požární ochrany.

V obci nejsou známá rizika živelných pohrom. Varování obyvatel před nebezpečím je řešeno sirénou, která však není napojena na integrovaný záchranný systém.

7.5 Vnější vztahy a vazby obce

Obec je členem dobrovolného svazku obcí Mikroregion Šternbersko, jehož členy jsou města Šternberk, Štěpánov, Moravský Beroun a dalších 26 obcí (Babice, Bělkovice-Laštany, Bohuňovice, Dolany, Domašov u Šternberka, Hlásnice, Hlušovice, Horní Loděnice, Hraničné Petrovice, Hnojice, Huzová, Jívová, Komárov, Liboš, Lipina, Lužice, Město Libavá, Mladějovice, Mutkov, Norberčany, Řídeč, Samotišky, Strukov, Štarnov, Tovéř a Žerotín). Obec je dále členem MAS Šternbersko, o.p.s., jejímž členy jsou obce, podnikatelé, zemědělci a neziskové organizace z území Šternberska. Obec je také členem Svazu měst a obcí ČR. Tovéř je také členem dobrovolného svazku obcí Odpadového hospodářství svazku obcí, který pro své členské obce zajišťuje společná řešení v oblasti odpadového hospodářství.

A.2 Východiska pro návrhovou část

Hlavní problémy a silné stránky obce

Obec Tověř představuje kompaktní vesnické sídlo, přičemž osy obce tvoří komunikace III/4436 (ve směru J–SV), komunikace III/44310, která obec spojuje se silnicí I/46 (Olomouc–Šternberk). K této silnici I. třídy dosahuje na západě i samotný katastr obce. Poloha obce v rámci Olomouckého kraje i okresu je velmi příznivá (leží v blízkosti krajské metropole i nedaleko města Šternberk v relativně atraktivní krajině v podhůří Nízkého Jeseníku). Časová dostupnost Olomouce, resp. Šternberka osobním automobilem se pohybuje v rozmezí od 10 do 15 minut (problematický je však příjezd do Olomouce v období ranní špičky – ulice Chválkovická – a v opačném směru v období špičky odpolední). Dopravní obslužnost je zajištěna více než 30 spoji autobusové dopravy (ve všední dny). Obec je také charakterizována svou polohou na rozhraní Hornomoravského úvalu a Nízkého Jeseníku, což její katastr činí poměrně pestrým (na západě vysoké procento zornění a rovina, na východě vzrůstající nadmořská výška a vyšší podíl lesních ploch).

Možný další rozvoj obce do značné míry podmiňuje demografická situace. V případě Tověře dochází k postupnému nárůstu počtu obyvatel i domů (vlivem suburbánní výstavby), byť početní růst obyvatel v posledních letech zpomalil. Poměrně příznivá je vzdělanostní struktura obyvatel. Prakticky čtvrtina populace starší patnáct let má ukončené vysokoškolské nebo vyšší odborné vzdělání, další více než třetina disponuje alespoň maturitou. I věková struktura obyvatelstva obce je poměrně příznivá. Obec nedisponuje žádným ubytovacím zařízením, což je dáno jednak velikostí obce i blízkostí takovýchto zařízení v sousedních obcích či městech. V obci se nachází základní síť služeb, mimo tradičního obchodu se smíšeným zbožím lze v obci využít i služby pneuservisů. Restaurace chybí, ale po rekonstrukci by měla být k dispozici. Kromě toho se v obci nachází drobnější firmy (nejčastěji průmysl, stavebnictví či obchod).

V posledních letech je uspokojivá i situace na trhu práce, kdy nezaměstnanost se pohybuje okolo 2 %. Obec disponuje vodovodem, jednotným kanalizačním systémem pro odvod jak splaškových, tak dešťových odpadních vod. Podmínkou výstavby v rozvojových plochách (stejně jako pro obec Dolany) je intenzifikace ČOV Dolany (při zohlednění již stávajících kapacit odpadních vod přiváděných z obce Tověř se dostává kapacita ČOV na limitní stav). Zásobování plynem i elektrickou energií je také zajištěno. Obec má rovněž poměrně příznivou strukturu domovního a bytového fondu z hlediska jeho stáří. Obec zajišťuje provoz mateřské školy s kapacitou 1 třídy (32 dětí). V obci není žádné zdravotnické zařízení.

Území Tověře je díky intenzivní zemědělské činnosti vystaveno vyšší míře ekologické zátěže, ta je však kompenzována blízkostí lesů. Trend vývoje životního prostředí je však sporný, přičemž závisí na zmírnění dopadu intenzivní zemědělské výroby a vybudování lokálního biocentra a dalších krajinotvorných prvků. Územní plán obce vymezuje v rámci katastru lokální biocentrum „U cihelny“.

Pozitivním aspektem dalšího rozvoje obce jsou vyrovnané rozpočty obce. Členství v Místní akční skupině Šternbersko o.p.s. a Mikroregionu Šternbersko umožňuje obci využívat sdílených zkušeností pro další rozvoj i čerpání finančních prostředků EU.

Program rozvoje obce Tověř na období 2024–2030 navazuje na Program rozvoje obce Tověř na období 2017 – 2023.

SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY (pozitiva, rozvojové faktory)	SLABÉ STRÁNKY (negativa, problémy)
<ul style="list-style-type: none"> • výhodná poloha obce vzhledem ke krajskému městu • atraktivní poloha obce v předhůří Nížkého Jeseníku, blízkost lesa (kvalitní, atraktivní prostředí pro bydlení) • velmi dobrá dostupnost služeb, zaměstnání apod. individuální automobilovou dopravou (Olomouc, Šternberk) • kvalitní dopravní obslužnost obce s vysokou četností spojů • pozitivní demografický vývoj obce v posledních letech • kvalitní věková a vzdělanostní struktura obyvatelstva obce • kompaktnost intravilánu obce • absence sociálně vyloučených lokalit • nízký podíl nezaměstnaných osob • nízké průměrné stáří a kvalitní struktura domovního fondu • kompletní vybavenost technickou infrastrukturou • hospodaření a rozpočet obce • pravidelné akce pořádané v obci pro občany • mateřská škola v obci • multifunkční sportoviště v obci • aktivita při čerpání dotací 	<ul style="list-style-type: none"> • intenzita dopravy na komunikaci I/46 Olomouc – Šternberk i na komunikaci III. třídy procházející obcí • znečištění ovzduší lokálními tepelnými zdroji • velmi nízký koeficient ekologické stability (nadprůměrně zemědělsky využívané území katastru obce) • absence některých služeb přímo v obci (zdravotnictví apod.) • nerozvinutý sektor cestovního ruchu a turistiky • slabá spolková činnost • absence výraznějších zaměstnavatelů v obci • absence cílené a koordinované nabídky produktů cestovního ruchu • absence obecní policie • absence obnovitelných zdrojů energie • nedostatečné řízení hospodaření s energií v obecních budovách
PŘÍLEŽITOSTI (vnější faktory)	OHROŽENÍ (vnější faktory)
<ul style="list-style-type: none"> • plánovaný, kontrolovaný další stavební rozvoj obce • postupný růst příjmů obce díky novým rezidentům • zkapacitnění a rekonstrukce mateřské školy • spolupráce v rámci partnerství obcí • realizace cyklostezky namísto stávající cyklotrasy • zvyšování bezpečnosti v dopravě a zkvalitnění příslušné infrastruktury • vyšší aktivita při čerpání dotací z dostupných programů podpory (EU, SCLLD MAS, atd.) • iniciace přípravy a ustanovení energetického společenství ve spojení s instalací obnovitelných zdrojů energie 	<ul style="list-style-type: none"> • potenciálně nedostatečné zásobování pitnou vodou v rozvojových lokalitách obce • potenciálně nedostatečná kapacita ČOV • přetížení komunikace I/46 • narušení charakteru obce nadměrnou a nekontrolovatelnou výstavbou, zábor kvalitních půd • eroze půdy v členitějších partiích katastru obce • další zábor kvalitní zemědělské půdy výstavbou (limity stanoví územní plán) • zhoršení mezilidských vztahů v obci, nezájem občanů o dění v obci • nedostatek finančních prostředků pro modernizaci a rozvoj obce • energetická závislost obce

B. Návrhová část

B.1 Poslání obce

Poslání obce jako přirozeného sídelního sdružení spočívá především v péči o veřejné věci a společný majetek sloužící ku prospěchu všem. Hlavním přínosem je péče o základní podmínky k životu. Klíčovým zákonem pro fungování obce je zákon o obcích č. 128/2000 Sb., který definuje základní poslání obce v paragrafovaném znění takto:

- Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.
- Obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek. Obec vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající.
- Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem.

B.2 Strategická vize a motto

Tověř je obcí, která díky atraktivní poloze mezi městy Šternberk a Olomouc a dobré občanské vybavenosti v minulosti získala a stále získává nové obyvatele a vytváří jim velmi dobré podmínky pro život.

Vedení obce si je vědomo základních hodnot trvale udržitelného způsobu života na vesnici, které při rozvojových aktivitách respektuje a s tímto přístupem jsou ztotožněni i obyvatelé obce. V Dolanech jsou respektovány tradiční hodnoty venkovského způsobu života, rozvíjí se sportovní, kulturní život a obyvatelé mají pocit pospolitosti a bezkonfliktní vztahy. Sžili se starousedlíci i novousedlíci a společně pracují pro budoucí rozvoj obce.

Domovní a bytový fond obce je z větší části renovovaný, obecní budovy jsou v uspokojivém stavu a obyvatelé jsou si vědomi potřeby investic do renovací svých rodinných domů. Většina domů již renovací prošla a individuální rodinné bydlení je nadále převažujícím typem bydlení v obci.

Obec podporuje rozvoj dopravní infrastruktury, došlo k opravení většiny místních komunikací a zvýšení bezpečnosti chodců (chodníky) a rozvíjí se projekty podporující individuální, bezpečnou a ekologicky šetrnou dopravu. Jednak v obci samotné, ale i v rámci meziobecní spolupráce se sousedními obcemi byla vyřešena ekologická doprava pomocí sítě cyklostezek. Obec má dobudovanou a udržovanou technickou infrastrukturu a byly zvětšeny plochy zeleně v obci. V rámci extravilánu katastru byl zvolen vhodnější způsob zemědělského využití a krajina má nyní pestřejší ráz než v minulosti.

Územím obce prochází důležitá nadregionální silnice I/46 propojující Jihomoravský, Olomoucký a Moravskoslezský kraj a pokračující do Polska.

V Dolanech jsou díky pozvolnému růstu obyvatel nadále využívány mateřská škola i dvoustupňová základní škola (obě rekonstruované), přičemž vzdělávací proces, stav i vybavení těchto školských zařízení odpovídají potřebným standardům 21. století.

Děti a mládež nachází v obci odpovídající nabídku volnočasových aktivit, rozvíjí se především sportovní kluby a požární sport.

Vedení obce si je vědomo (přes relativní blízkost větších sídel s dobrou nabídkou pracovních příležitostí) nutnosti zabezpečit i pracovní místa v obci, přičemž se snaží poskytovat podporu

k podnikání zejména ve službách a v ekologicky šetrných malých podnicích. Obec sama nemá výraznější podnikatelské ambice.

Obyvatelé obce jsou hrdí na svou obec a obec samotná je aktivní v rámci mikroregionálního i místního partnerství (v Mikroregionu a MAS Šternbersko o.p.s.).

Obec se zaměřuje na plnění potřeb svých obyvatel, podporuje pro ně rozvoj služeb, podporuje rovněž péči o seniory.

Občané, kteří se do obce hodlají přistěhovat, by měli být seznámeni se strategickou vizí dalšího směřování obce, aby po jejich přistěhování nedocházelo ke zbytečným konfliktům se starousedlíky a k vytváření bariér pro budoucí soužití a sousedskou pospolitost.

- Obec Tověř je obcí, která se udržitelně rozvíjí a pro své občany vytváří dobré podmínky k žití, podnikání, společenskému a aktivnímu životu.
- Obec Tověř je obcí, která maximálně využívá všech dostupných finančních zdrojů pro zavedení energeticky úsporných a ekologických opatření.
- Obec Tověř je soběstačnou obcí v zásobování energií a efektivně hospodaří se zdroji.
- Obec Tověř aktivně třídí využitelné, recyklovatelné a biologicky rozložitelné odpady, provozuje udržitelné odpadové a oběhové hospodářství v souladu se zákonem o odpadech a v souladu s ochranou životního prostředí.
- Obec Tověř je udržitelně rozvíjející se obcí, která respektuje tradiční hodnoty venkovského života a spojuje starousedlíky a nové občany dohromady.

B.3 Stanovení dlouhodobých strategických cílů

Programové cíle stanovují to, čeho chce obec dosáhnout realizací svého programu rozvoje. Tyto cíle jsou stanoveny na základě problémů definovaných v analytické části dokumentu, potřeb občanů obce zjištěných v rámci spolupráce občanů na tvorbě rozvojového dokumentu a taktéž na základě projednání v zastupitelstvu obce. Jednotlivé programové cíle budou naplňovány aktivitami – viz kapitola *B.5 Aktivity*.

Cíl 1: Rozvoj infrastruktury v obci

Cíl 2: Energetická koncepce obce

Cíl 3: Rozvoj a zlepšování podmínek k životu v obci

Cíl 4: Rozvoj cestovního ruchu

Cíl 5: Ochrana životního prostředí, udržitelný rozvoj obce

Každý rok bude na konci roku sestaven plán akcí na další rok a tato část návrhové části programu rozvoje obce bude každoročně aktualizována (viz kapitola B.6).

B.4 Opatření

Opatření obce jsou definována jako zásadní úkoly k naplnění stanovených programových cílů a formulují přístup k řešení jednotlivých témat. Odvíjí se od programových cílů a mají střednědobý charakter, předpoklad jejich realizace je v celém návrhovém období tohoto dokumentu nebo ve stanoveném kratším časovém úseku. Jednotlivá opatření jsou pak naplňována prostřednictvím realizace konkrétních rozvojových aktivit.

Cíl 1: Rozvoj infrastruktury v obci

- Opatření 1.1: Technická infrastruktura
- Opatření 1.2: Dopravní infrastruktura
- Opatření 1.3: Nemovitosti v majetku obce

Cíl 2: Energetická koncepce obce

- Opatření 2.1: Energetická soběstačnost obce

Cíl 3: Rozvoj a zlepšování podmínek k životu v obci

- Opatření 3.1: Bydlení a zázemí
- Opatření 3.2: Školství
- Opatření 3.3: Sportovní a volnočasové aktivity

Cíl 4: Rozvoj cestovního ruchu

- Opatření 4.1: Infrastruktura pro rozvoj cestovního ruchu

Cíl 5: Ochrana životního prostředí, udržitelný rozvoj obce

- Opatření 5.1: Ochrana, rehabilitace a tvorba krajiny
- Opatření 5.2: Péče o veřejná prostranství

B.5 Aktivity

Aktivity představují již konkrétní projekt, nebo činnost (soubor činností) vedoucí k naplnění příslušného definovaných opatření obce

Cíl 1- Rozvoj infrastruktury v obci

Opatření 1.1: Technická infrastruktura

Název aktivity	Priorita	Termíny	Odpovědnost	Stupeň připravenosti	Náklady (odhad)	Zdroje financování
1.1.1 Kamerový systém v obci	střední	2024	zastupitelstvo	Záměr, probíhá sběr informací	500 tis. Kč	obec
1.1.2 Nákup nádob 240 l papír/plast (D2D)	střední	2025	zastupitelstvo	záměr	0,2 mil. Kč	dotace (Ol. kraj, MŽP), obec
Bude řešeno dle aktuální potřeby v případě odsouhlasení systému D2D.						

Cíl 1- Rozvoj infrastruktury v obci
Opatření 1.2: Dopravní infrastruktura

Název aktivity	Priorita	Termíny	Odpovědnost	Stupeň připravenosti	Náklady (odhad)	Zdroje financování
1.2.1 Osvětlený chodník-cyklostezka Tověř-Samotišky společně s výstavbou vjezdového zpomalovacího ostrůvku u Mateřské školy	vysoká	2025-2027	zastupitelstvo	zpracována projektová dokumentace, dotační management	17 mil. Kč	dotace (SFDI, MAS, Ol. kraj), obec
1.2.2 Výměna povrchu vjezdů Na návsi	střední	2024-2025	zastupitelstvo	probíhá příprava	2 mil. Kč	obec
1.2.3 Oprava komunikací a kanalizace dle potřeby	střední	2024-2029	zastupitelstvo	záměr	bude doplněno	obec
1.2.4 Cyklotrasa napojení na systém cyklotras Chválkovice-Olomouc	střední	2028	zastupitelstvo	záměr	bude doplněno	dotace (Ol. kraj), obec

Cíl 1- Rozvoj infrastruktury v obci
Opatření 1.3: Nemovitosti v majetku obce

Název aktivity	Priorita	Termíny	Odpovědnost	Stupeň připravenosti	Náklady (odhad)	Zdroje financování
1.3.1 Hasičské muzeum v prostorách zbrojnice	střední	2026	zastupitelstvo	záměr	1 mil. Kč	obec, HZS Olomouckého kraje
1.3.2 Rekonstrukce předsálí KD, komunitní centrum	nízká	2028	zastupitelstvo	záměr	3,5 mil. Kč	dotace (MMR, Ol. kraj), obec
1.3.3 Opravy KD (hydroizolace, otopný systém)	nízká	2024-2029	zastupitelstvo	záměr, realizace dle potřeby	bude doplněno	dotace (MMR), obec
1.3.4 Výstavba obecního bytu nad OÚ	nízká	2029	zastupitelstvo	záměr	3 mil. Kč	obec
1.3.5 Příprava PD na seniorské bydlení na parcele č. 156	nízká	2029	zastupitelstvo	záměr	0,5 mil. Kč	obec

Cíl 2- Energetická koncepce obce
Opatření 2.1: Energetická soběstačnost obce

Název aktivity	Priorita	Termíny	Odpovědnost	Stupeň připravenosti	Náklady (odhad)	Zdroje financování
2.1.1 FVE na KD, sdílení čisté energie	střední	2026	zastupitelstvo	záměr	5 mil. Kč	dotace (MPO), obec
2.1.2 Nákup obecního pracovního elektromobilu	střední	2026	zastupitelstvo	záměr	2 mil. Kč	dotace (MPO)obec
2.1.3 Dobíjecí stanice elektromobilů z FVE	střední	2029	zastupitelstvo	záměr	0,5 mil. Kč	dotace (MPO), obec

Cíl 3- Rozvoj a zlepšování podmínek k životu v obci
Opatření 3.1: Bydlení a zázemí

Název aktivity	Priorita	Termíny	Odpovědnost	Stupeň připravenosti	Náklady (odhad)	Zdroje financování
3.1.1 Výstavba obecní knihovny	střední	2024	zastupitelstvo	záměr	0,3 mil. Kč	obec, dotace (Ol. Kraj)
3.1.2 Zřízení obecní policie	střední	2028	zastupitelstvo	záměr	Odhad 150 tis. Kč/rok	obec
Jedná se o společném projektu s okolními obcemi.						
3.1.3 Výstavba obecní hospody v areálu KD	nízká	2029	zastupitelstvo	záměr	5 mil. Kč	obec

Cíl 3- Rozvoj a zlepšování podmínek k životu v obci

Opatření 3.2: Školství

<i>Název aktivity</i>	<i>Priorita</i>	<i>Termíny</i>	<i>Odpovědnost</i>	<i>Stupeň připravenosti</i>	<i>Náklady (odhad)</i>	<i>Zdroje financování</i>
3.2.1 MŠ Tověř - dopadové plochy	vysoká	2024	zastupitelstvo	příprava žádosti	0,5 mil. Kč	dotace (MŠ), obec

Cíl 3- Rozvoj a zlepšování podmínek k životu v obci
Opatření 3.3: Sportovní a volnočasové aktivity

Název aktivity	Priorita	Termíny	Odpovědnost	Stupeň připravenosti	Náklady (odhad)	Zdroje financování
3.3.1 Podpora spolkové činnosti a p.o.	vysoká	2024-2029	zastupitelstvo	probíhá	50 tis. Kč	obec
3.3.2 Sportovní areál Na kolibě	střední	2025	zastupitelstvo	záměr	1 mil. Kč	obec
v rámci stavební úpravy dojde k výměně povrchu hřiště.						
3.3.3 Workoutové hřiště	střední	2028	zastupitelstvo	záměr	400 tis. Kč	obec
Stavba nového hřiště proběhne v případě vybraného pozemku a dotace.						

Cíl 4- Rozvoj cestovního ruchu
Opatření 4.1: Infrastruktura pro rozvoj cestovního ruchu

<i>Název aktivity</i>	<i>Priorita</i>	<i>Termíny</i>	<i>Odpovědnost</i>	<i>Stupeň připravenosti</i>	<i>Náklady (odhad)</i>	<i>Zdroje financování</i>
4.1.1 Informační cedule pro turisty	nízká	2028-2029	zastupitelstvo	záměr	bude doplněno	dotace (MAS), obec

Cíl 5- Ochrana životního prostředí, udržitelný rozvoj obce
Opatření 5.1: Ochrana, rehabilitace a tvorba krajiny

Název aktivity	Priorita	Termíny	Odpovědnost	Stupeň připravenosti	Náklady (odhad)	Zdroje financování
5.1.1 Revitalizace obecní nádrže- rybník	vysoká	2025	zastupitelstvo	zadávací dokumentace, projektová dokumentace	2,5 mil. Kč	dotace (MŽP), obec
5.1.2 Revitalizace bio centra “Cihelna“	střední	2028	zastupitelstvo	probíhá příprava	28 mil. Kč	dotace (MŽP), obec
5.1.3 Péče o obecní les	vysoká	2024-2029	zastupitelstvo	probíhá průběžně	60 tis. Kč/rok	dotace (MŽP), obec
V rámci péče o les dojde k etapizaci, čištění prořezávky, výsadba, udržování stromů a zeleně.						

Cíl 5- Ochrana životního prostředí, udržitelný rozvoj obce
Opatření 5.2: Péče o veřejná prostranství

Název aktivity	Priorita	Termíny	Odpovědnost	Stupeň připravenosti	Náklady (odhad)	Zdroje financování
5.2.2 Výsadba zeleně v intravilánu obce	vysoká	2024-2029	zastupitelstvo	zpracovány restaurátorské záměry, postupná realizace	30 tis. Kč/rok	dotace (OI Kraj, MMR), obec
5.2.1 Oprava kapličky a kříže na návsi	vysoká	2027	zastupitelstvo	probíhá příprava	2,5 mil. Kč	dotace (Ministerstvo kultury, OK), obec

B.6 Podpora realizace programu

Řízení Programu rozvoje obce

Garantem Programu rozvoje obce Tověř je starosta obce, starosta spolupracuje se členy zastupitelstva obce. Garant hlídá naplňování programu rozvoje obce Tověř, zodpovídá za věcné naplňování aktivit programu a vytváří podmínky pro jejich řízení. Řeší problematiku realizace aktivit v čase a návaznost na aktuální podmínky a možnosti obce. Navrhuje a iniciuje změny vyplývající z nutnosti adaptovat program na nové podmínky ať už na národní, krajské či místní úrovni. Předkládá zastupitelstvu zprávy o realizaci programu a navrhuje jeho případné aktualizace. Svolává případná jednání zastupitelstva obce pro tyto potřeby.

Koordinátor funguje jako projektový manažer obce. Zodpovídá za administrativu, která je spojená s realizací aktivit a s aktualizací programu. Zodpovídá za dodržení harmonogramu, vyhodnocování a monitoring. Řídí přípravu podkladů pro rozhodování zastupitelstva obce. Zodpovídá za zpřístupnění dokumentů a vypořádání připomínek a podnětů, které se v průběhu platnosti programu vyskytnou. Řídí proškolení osob, které budou zapojeny do realizace programu. Provádí přípravu aktualizací, souhrnů, zpráv a dalších podkladů v návaznosti na využití programu. Podílí se na zajištění dodržování harmonogramu a přípravě podkladů pro vyhodnocování. Zajišťuje sběr podkladů pro monitoring programu. Pro zahájení realizace Programu rozvoje obce Tověř na období 2024–2030 je nezbytné, aby se garant, koordinátor, spolupracující a poradní subjekty detailně seznámili s návrhovou částí tohoto dokumentu, s časovým harmonogramem a se způsobem vyhodnocování a monitoringem programu. V případě personálních změn je vhodné, aby byli nový garant, koordinátor případně spolupracující nebo poradní subjekt řádně proškoleni a informováni.

Zpřístupnění dokumentu

Dokument je zpřístupněn na webových stránkách obce a je k nahlédnutí v listinné podobě na obecním úřadě v Tověři.

Monitoring a hodnocení

Program bude každé 2 roky vyhodnocován a bude sledováno naplňování aktivit. Obojí zajišťuje koordinátor ve spolupráci s garantem. Sledování naplňování aktivit bude mít formu přehledu o realizovaných nebo nerealizovaných aktivitách. Budou zmíněny aktivity, které se aktuálně realizují včetně fáze, v jaké se nacházejí. Součástí budou informace předané řešiteli jednotlivých aktivit. Ti předají informace o činnosti na výzvu koordinátora v dohodnuté struktuře a čase. Vše zmíněné bude zahrnuto do zprávy, která bude garantem předložena zastupitelstvu obce. Souběžně s hodnocením budou aktualizovány harmonogram plánovaných aktivit a finanční část Programu rozvoje obce.

Způsob aktualizace

Aktualizace programu se bude provádět dle potřeby. Revize bude probíhat nejméně jednou za dva roky zejména při příležitosti vyvození závěrů ze zprávy o vyhodnocení programu a naplňování aktivit. Aktualizace a revize proběhnou úpravou Programu rozvoje obce s vyznačením čísla a data změny na úvodní straně. Aktualizace a případné revize provede zpracovatel nebo jiná garantem pověřená osoba na základě prostudování stávajícího programu a předložení návrhu na změnu v zastupitelstvu obce. Aktualizace a revize mají probíhat na základě změněných potřeb nebo možností obce. Není vhodné, aby aktualizace a revize programu probíhaly kvůli změně politické reprezentace v obci.

Použitá literatura a zdroje

Český statistický úřad. ©2011. Historický lexikon obcí České republiky 1869–2011. In: ČSÚ. [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/historicky-lexikon-obci-1869-az-2015>

Český statistický úřad. ©2023. Průběžná statistika. In: ČSÚ. [online]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/>

Český statistický úřad. ©2011. Sčítání lidu, domů a bytů 2011. Dostupné: <http://notes.czso.cz/sldb2011/redakce.nsf/i/home>

Český statistický úřad, ©2021. Sčítání lidu, domů a bytů 2021. In: ČSÚ. [online]. Praha. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=statistiky&&katalog=33475&&akt=3829>

Český statistický úřad. ©2022. Veřejná databáze ČSÚ. In: ČSÚ. [online]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil%20uzemi&uzemiprofil=31588&u=__VUZE MI__43__554103#

Český úřad zeměměřický a katastrální, ©2022. Analýza výškopisu. In: *Geoportál ČUZK*. [online]. Praha. Dostupné z: <https://ags.cuzk.cz/dmr/>

Dotazníkové šetření mezi obyvateli obce Tověř, vlastní zpracování

Elektronická metodická podpora tvorby rozvojových dokumentů obcí

Evidence MŠ Tověř

Evidence obce Tověř

Hlášení ISPOP

Hosák, Ladislav: Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848–1960. Ostrava 1967.

Kimmel, Vojtěch: Toveř. Naše obec v minulosti. Tověř 2005.

Kohoutek, Vojtěch: Obecní samospráva z roku 1525 za panství kartuziánů v obcích Dolany, Jívová, Loučany, Moravičany, Tověř. Loučany, bez vřechení [1991].

Mapy.cz, území obce Tověř. Dostupné: <https://mapy.cz/s/uDd7>

Ministerstvo financí ČR. ©2023. Administrativní registr ekonomických subjektů [online]. Dostupné z: <https://ares.gov.cz/>.

Ministerstvo vnitra ČR. ©2024. Informativní počty obyvatel v obcích. In: *Mvcr.cz* [online]. Dostupné z: Informativní počty obyvatel v obcích - Ministerstvo vnitra České republiky (mvcr.cz)

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2014. *Metodika tvorby programu rozvoje obce*. [online]. Praha, 31. 1. 2014 Dostupné z: https://www.mmr.cz/getmedia/45c58e5b-da4c-4210-a8da-6b29cb749989/Metodika_tvorby_PRO.pdf

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. *Aplikace OBCEPRO*. [online]. Dostupné z: <http://www.obcepro.cz/>

Nesvadbová, Martina: Vybrané aspekty územního rozvoje olomouckých suburbií. Olomouc, 2014. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Přírodovědecká fakulta. Vedoucí práce Petr Kladivo

Pasport místních komunikací

Pasport veřejného osvětlení

Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Olomouckého kraje. Dostupné z: <http://prvk.kr-olomoucky.cz:85/prvk/>

Prezentační systém ARISweb. Ministerstvo financí. Dostupné z: <http://www.info.mfcr.cz/aris/>

Územně analytické podklady SO ORP Olomouc

Územní plán obce Tověř

Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy [online]. Dostupné z: <https://statistiky.vumop.cz/?core=map>

Webové stránky obce Tověř [online]. Dostupné z: <https://www.tover.cz/>

Seznam obrázků

Obrázek 1: Geografická poloha a katastrální území obce	7
Obrázek 2: Struktura půdního fondu v obci Tověř k 31. 12. 2022	8
Obrázek 3: Vývoj počtu obyvatel v Tověři v letech 1869–2021	10
Obrázek 4: Vývoj počtu obyvatel v obci Tověř v letech 2003 – 2022 (k 31. 12.).....	11
Obrázek 5: Věková pyramida obce Tověř dle SLDB 2021.....	13
Obrázek 6: Porovnání vzdělanostní struktury obce Tověř s vyššími územními celky	14
Obrázek 7: Podnikatelské subjekty podle převažující činnosti v obci Tověř k 31. 12. 2022	17
Obrázek 8: Vývoj podílu nezaměstnaných osob v obci Tověř v letech 2014 – 2023.....	20

Seznam tabulek

Tabulka 1: Sousední obce Tověře.....	7
Tabulka 2: Struktura půdního fondu v obci Tověř k 31. 12. 2022	8
Tabulka 3: Pohyb obyvatelstva v obci Tověř v letech 1993–2022.....	11
Tabulka 4: Vybrané charakteristiky věkové struktury obce Tověř	12
Tabulka 5: Obyvatelstvo obce Tověř podle věku dle SLDB v letech 1980 – 2021	12
Tabulka 6: Porovnání vzdělanostní struktury obyvatel obce Tověř s vyššími územními celky	14
Tabulka 7: Obyvatelstvo v obci Tověř dle nejvyššího dosaženého vzdělání dle SLDB v letech 1980 – 2021	15
Tabulka 8: Obyvatelstvo obce Tověř podle pohlaví a rodinného stavu	15
Tabulka 9: Obyvatelstvo obce Tověř podle náboženské víry	15
Tabulka 10: Obyvatelstvo obce Tověř podle národnosti.....	16
Tabulka 11: Podnikatelské subjekty podle převažující činnosti v obci Tověř k 31. 12. 2022	17
Tabulka 12: Podnikatelské subjekty podle právní formy v obci Tověř k 31. 12. 2022	18
Tabulka 13: Společnosti s ručeným omezeným se sídlem v obci Tověř.....	18
Tabulka 14: Ekonomická aktivita obyvatelstva obce Tověř dle SLDB 2021.....	19
Tabulka 15: Ekonomická aktivita obyvatelstva obce Tověř dle SLDB v letech 1980 – 2021	19
Tabulka 16: Zaměstnaní a žáci a studenti podle místa pracoviště/školy	20
Tabulka 17: Produkce směsného komunálního odpadu a objemného odpadu v obci Tověř	22
Tabulka 18: Produkce tříděného odpadu v obci Tověř	23
Tabulka 19: Domovní fond obce Tověř dle SLDB v letech 1980 - 2021.....	24
Tabulka 20: Domovní fond obce Tověř dle SLDB 2021	25
Tabulka 21: Bytový fond obce Tověř dle SLDB 2021	25
Tabulka 22: Bytový fond obce Tověř dle SLDB 2021	26
Tabulka 23: Příspěvky zřizovatele (obce) na provoz MŠ Tověř, p.o.	26
Tabulka 24: Počty žáků navštěvujících MŠ Tověř, p.o.	27
Tabulka 25: Výsledky hospodaření MŠ Tověř, p.o.	31
Tabulka 26: Vývoj rozpočtového hospodaření obce Tověř v letech 2016 – 2022 (v tis. Kč)	32

Příloha 1 – vyhodnocení dotazníkového šetření mezi obyvateli obce

Cílem šetření bylo zjistit, jak hodnotí stávající stav rozvoje obce její obyvatelé a jak si představují její další budoucí směřování a rozvoj. Vybrané výsledky šetření byly zapracovány do analytické části a využity při koncipování návrhů a opatření pro rozvoj obce. Rovněž proběhlo dotazníkové šetření mezi spolky a podnikateli v obci, které nebylo samostatně vyhodnoceno, aby jeho výstupy byly použity při tvorbě dokumentu.

DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ PRO TVORBU PROGRAMU ROZVOJE OBCE – veřejnost

Milí spoluobčané,

naše obec začala v současné době zpracovávat svůj Program rozvoje obce NA OBDOBÍ 2024 - 2030, ve kterém chceme vyjasnit priority rozvoje obce a rozvrhnout jednotlivé rozvojové činnosti na nejbližší roky. Program rozvoje nám umožní lépe využít našich finančních prostředků, je i důležitým podkladem při získávání různých dotací na uskutečnění vybraných rozvojových záměrů. Považujeme za velmi důležité zjistit vaše názory na to, jaká by měla naše obec být a co pro to všichni můžeme udělat.

Obracíme se na vás proto opětovně s žádostí o vyjádření názoru na otázky uvedené v tomto dotazníku. Výsledky průzkumu poslouží výlučně jako podklad pro zpracování programu rozvoje obce a poskytnuté údaje budou pečlivě vyhodnoceny. O výsledcích budete informováni na - na internetu, na vývěsce i na veřejných projednáních.

Formulář dotazníku můžete vyplnit i online na webových stránkách, a zaslat na e-mail ou@tover.cz

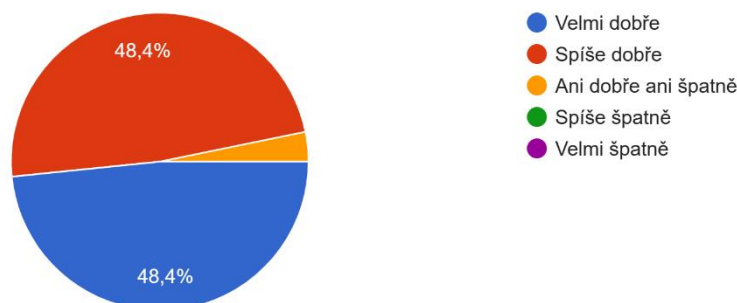
Vyplněné dotazníky prosím odevzdejte do 20. 10. 2023 přímo na obecním úřadě v Tověři, Tověř č.p. 18 nebo elektronicky prostřednictvím e-mailu, ou@tover.cz.

Děkuji Vám za spolupráci a projevený zájem.

Starosta obce Miroslav Majer a tým Mikroregionu Šternbersko

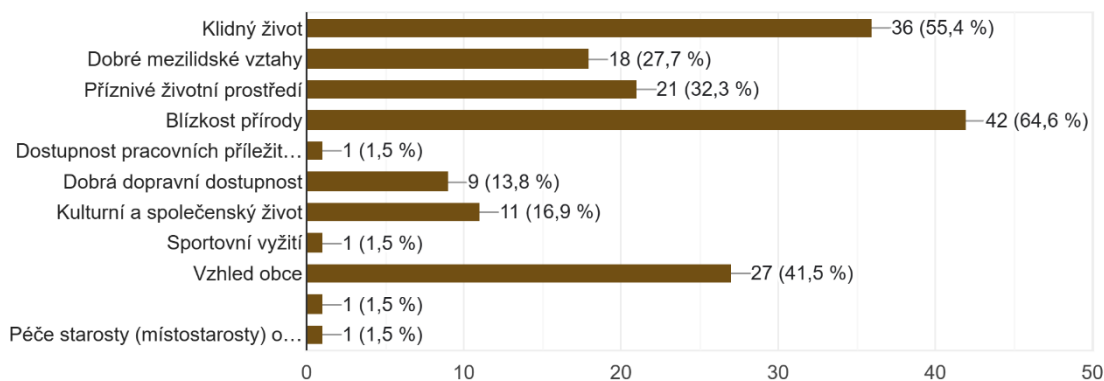
1. Jak se Vám v obci žije?

62 odpovědí

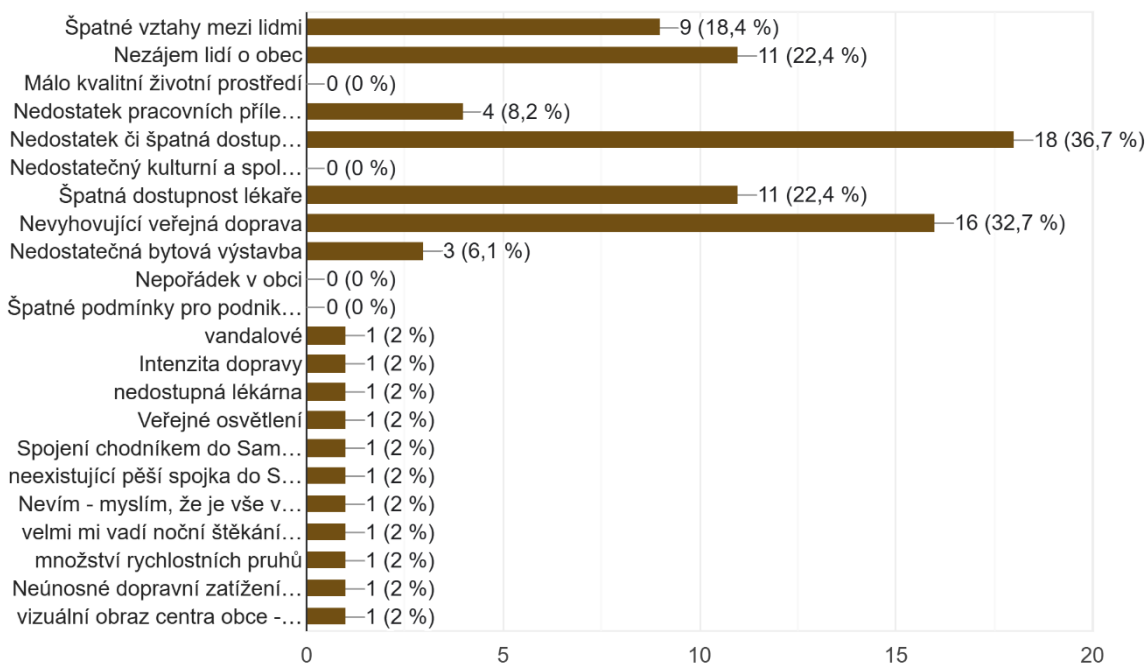
2. Co se Vám na Vaší obci nejvíce líbí? (zatrhněte maximálně 3 možnosti)

65 odpovědí

3. Co se Vám na Vaší obci nelíbí? (zatrhněte maximálně 3 možnosti)

49 odpovědí

4. Jaké služby Vám v obci nejvíce chybí? 20 odpovědí

restaurace

Kadeřník, pečovatelský dům

třídění odpadu

Kvalitní obchod s čerstvými potravinami a drogerií, lékárna, frekventovanější autobusová doprava

Kvalitní hostinec

Kadeřník, restaurace, cukrárna

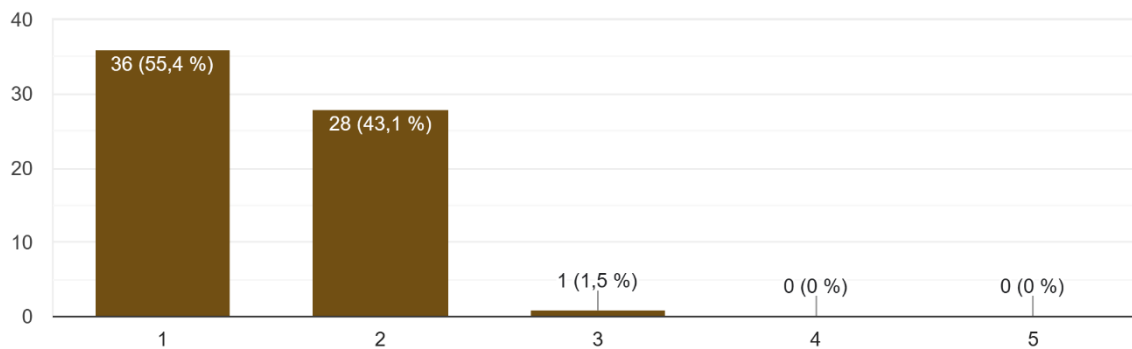
obecně nevím, chybí aut. spoj kolem 10 h

Pohostinství

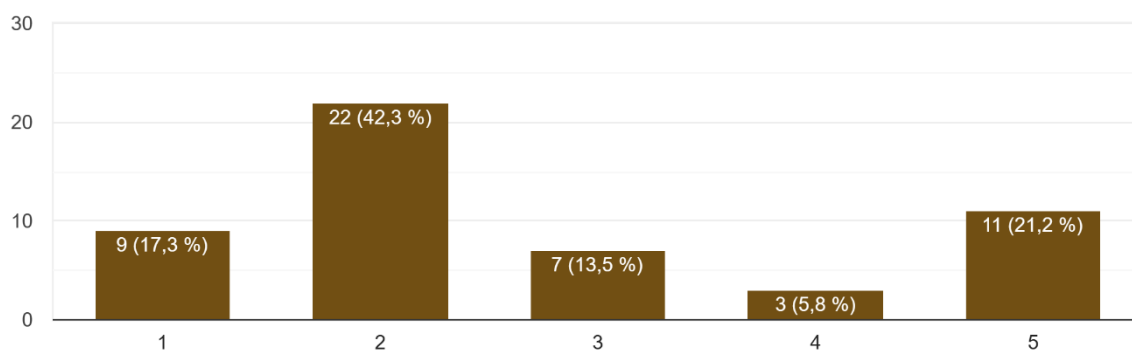

Elektrikář, VODO-TOPO, zahradník - menší údržba
5.1. Jste spokojeni s bydlením v obci?

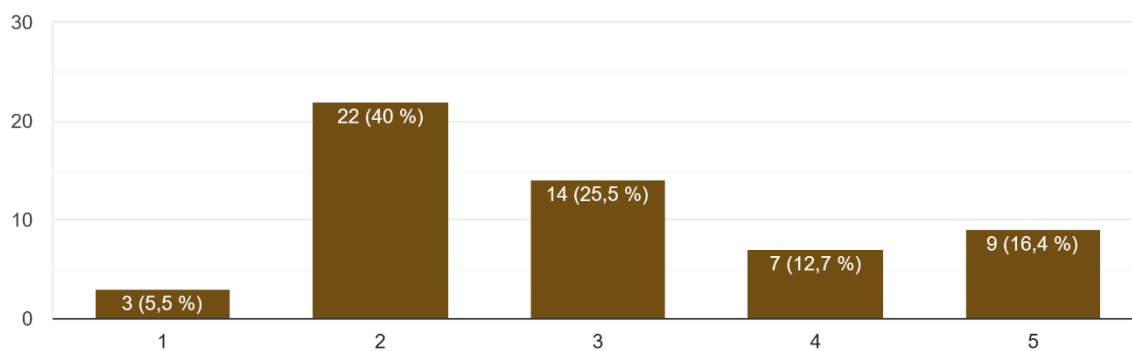
65 odpovědí

5.2. Jste spokojeni se školstvím v obci?

52 odpovědí

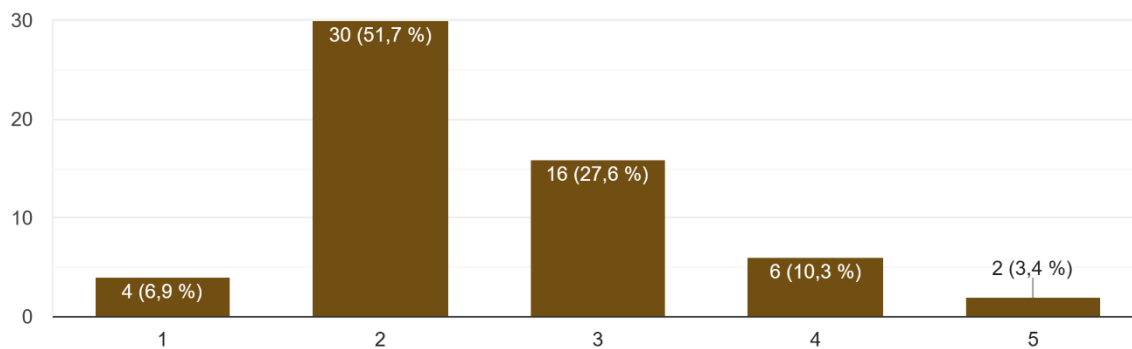

5.3. Jste spokojeni se zdravotnictvím v obci?

55 odpovědí

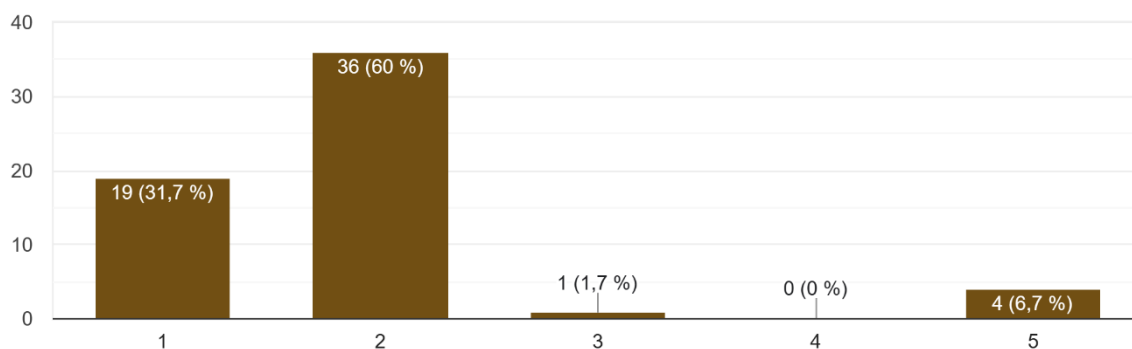
5.4. Jste spokojeni s dostupností veřejné dopravy?

58 odpovědí

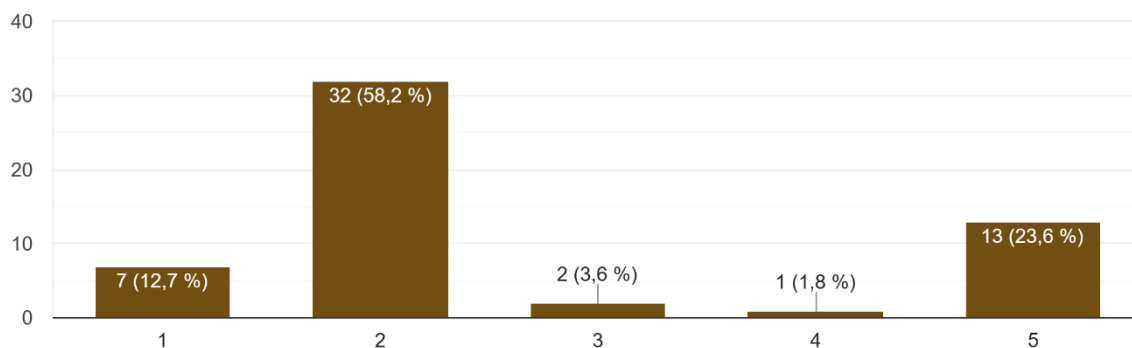
5.5. Jste spokojeni s kulturním a společenským životem v obci?

60 odpovědí

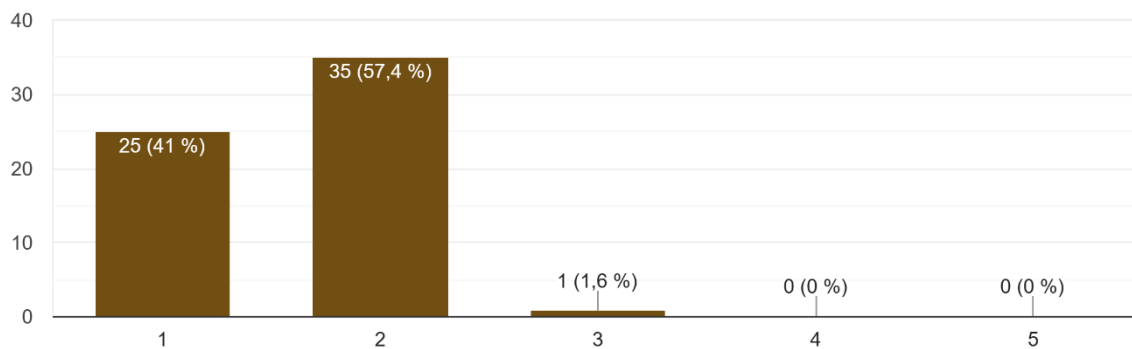
5.6. Jste spokojeni se sportovní vyžitím v obci?

55 odpovědí

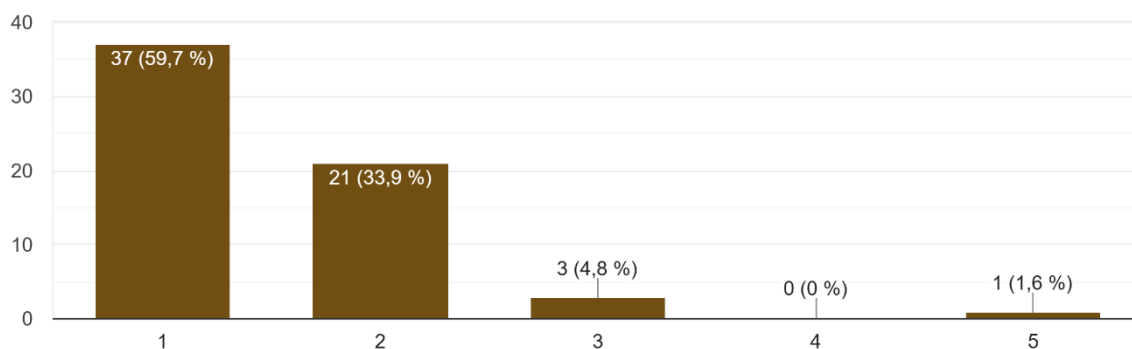
5.7. Jste spokojeni se stavem životního prostředí v obci a jejím blízké okolí?

61 odpovědí

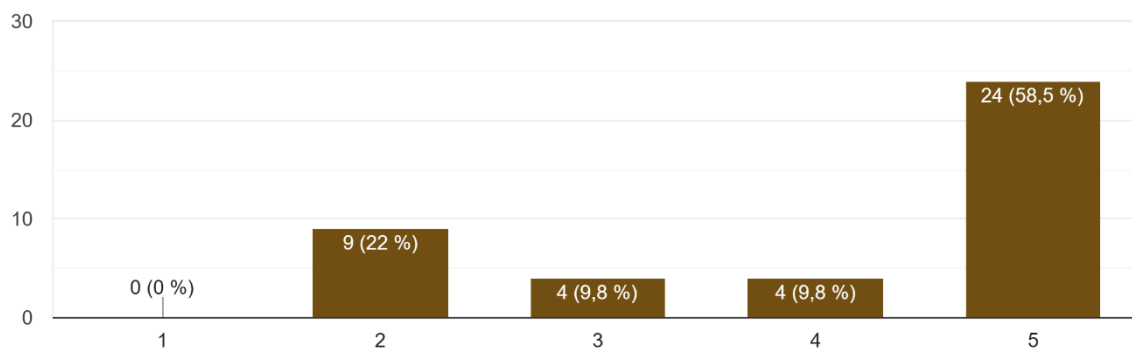
5.8. Jste spokojeni s kvalitou péče obce o její prostředí?

62 odpovědí

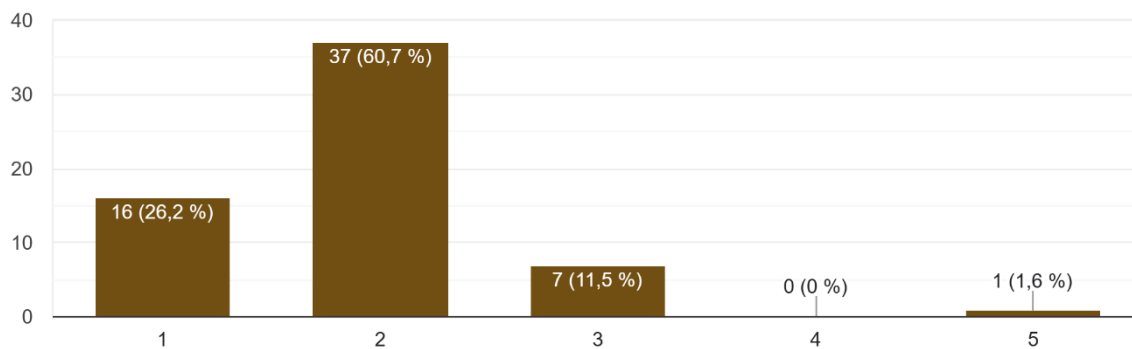
5.9. Jste spokojeni s podmínkami pro podnikání?

41 odpovědí

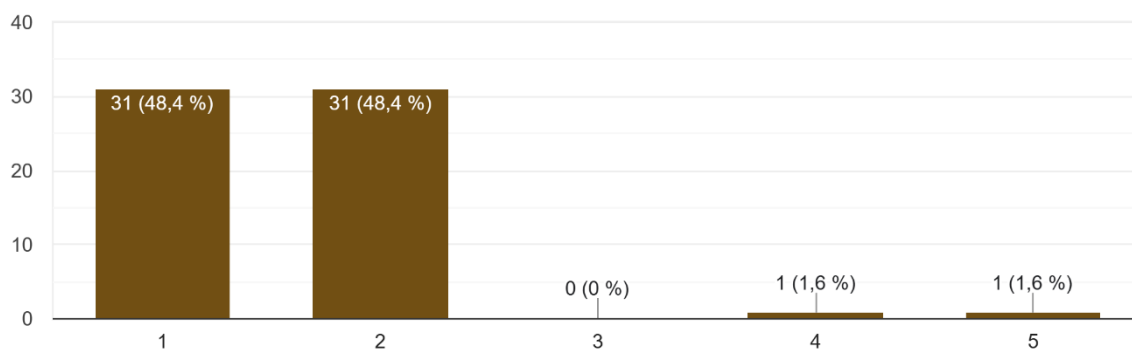
5.10. Jste spokojeni s rozvojem obce?

61 odpovědí

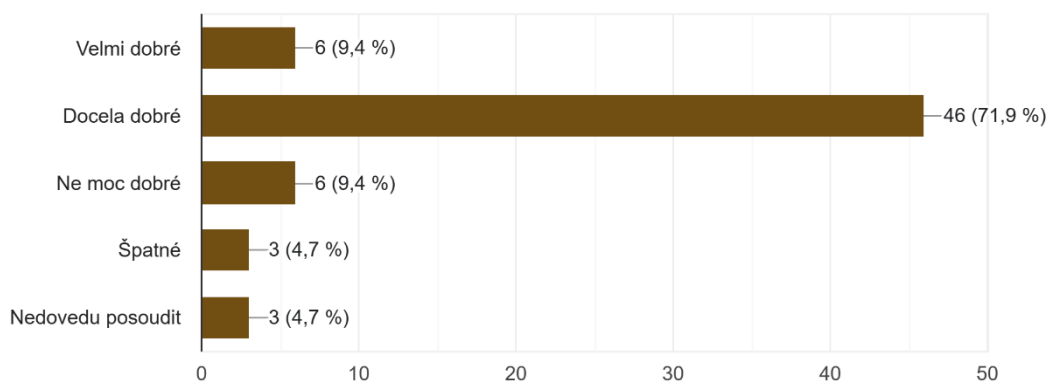
5.11. Jste dostatečně informováni o dění v obci?

64 odpovědí

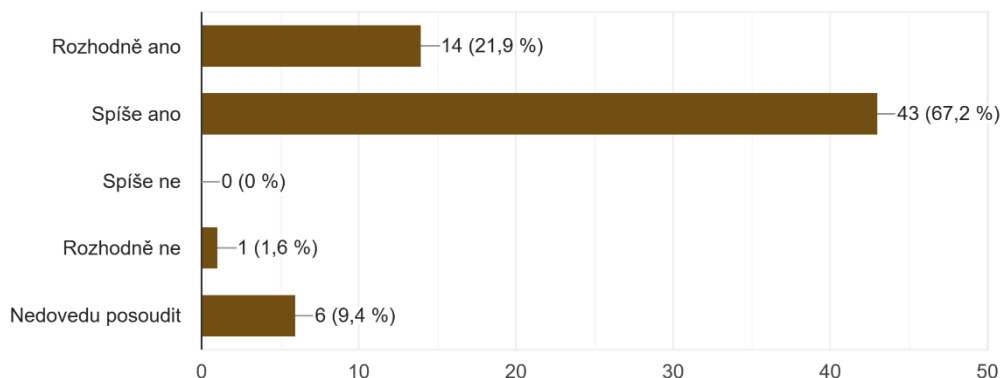

6. Mezilidské vztahy v obci považujete za:

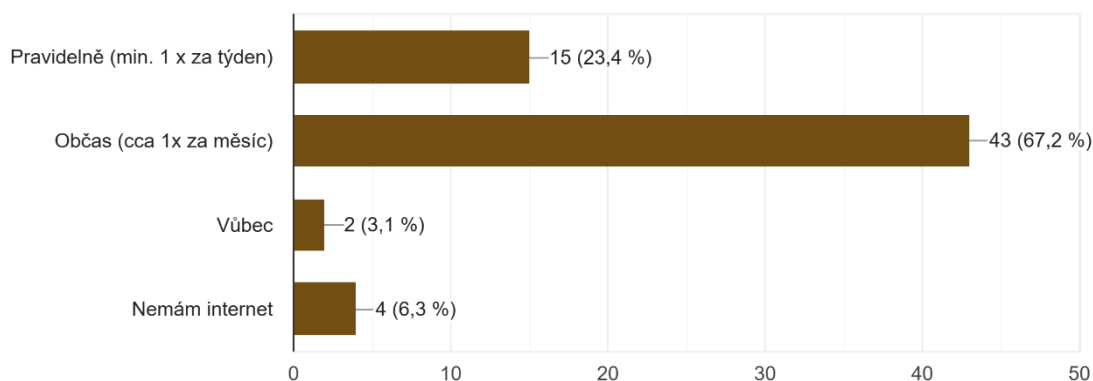
64 odpovědí

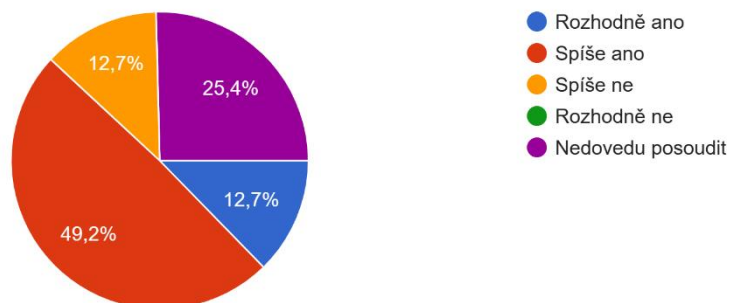
7. Myslíte si, že obyvatelé obce mají dostatek příležitostí ke vzájemným společenským kontaktům?
64 odpovědí

8. Sledujete informace o dění v obci na webových stránkách?
64 odpovědí

9. Jste ochoten/ochotna udělat něco pro rozvoj své obce?
63 odpovědí

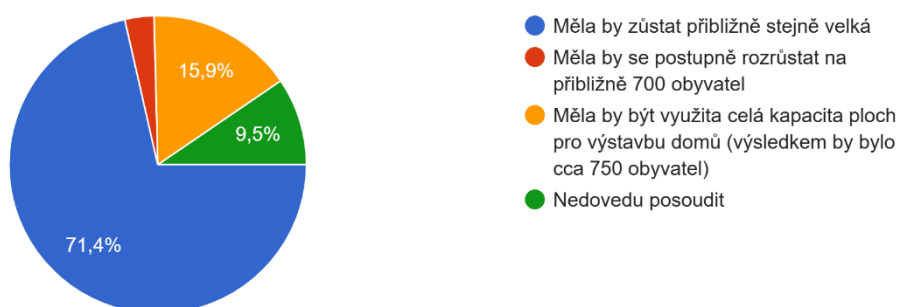

9a. Pokud ano, jak se můžete zapojit? 14 odpovědí

Na konkrétní akce
 Vyplněním dotazníku
 Nevím
 Akce, sponzoring
 péče o zeleň
 vedu skauty
 dle možností
 Malá výpomoc - co zvládnu.
 různé brigády
 úklid
 Dle možnosti zdraví
 Zapojuji se pravidelně
 Brigáda
 celá rodina včetně dětí

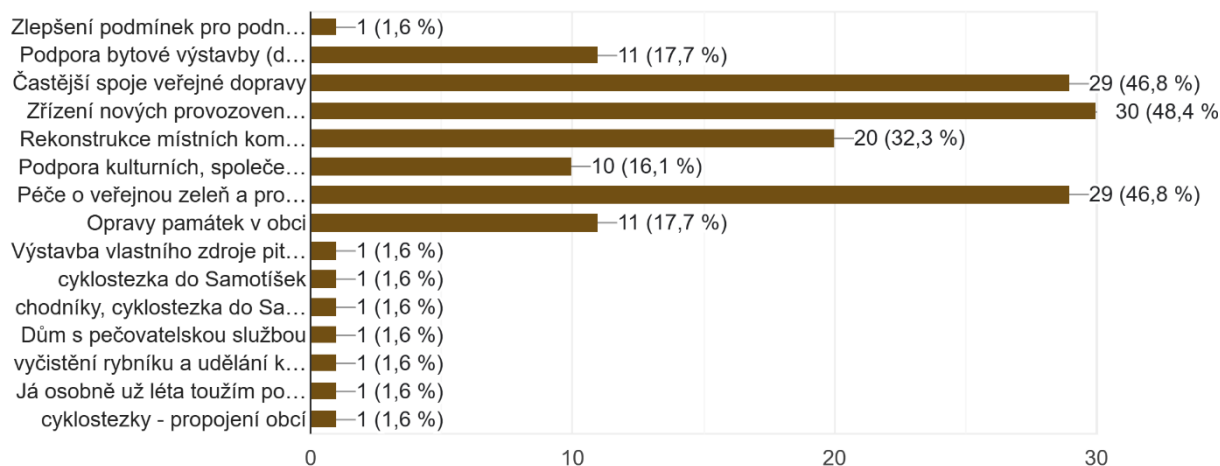
10. Jak by se měla obec dále rozvíjet? (K 1. 1. 2023 měla obec 658 obyvatel).

63 odpovědí

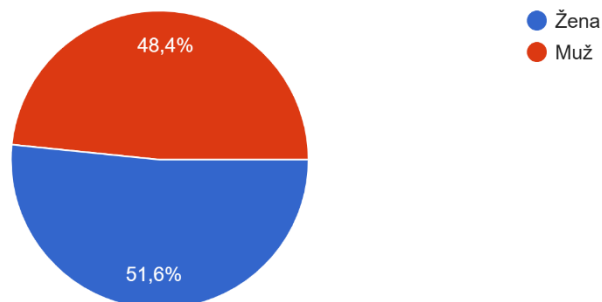
11. Představte si, že můžete rozhodnout o využití obecních finančních prostředků. Na co byste je přednostně využil/a? (zatrhněte maximálně 3 možnosti)

62 odpovědí

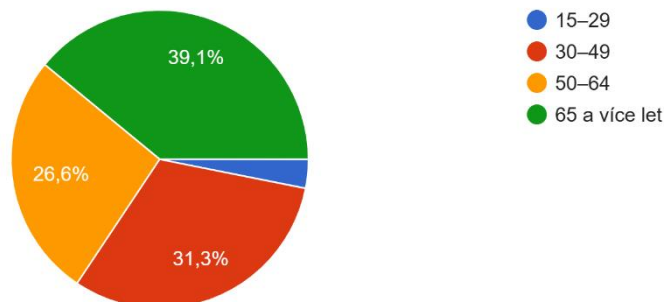
12. Vaše pohlaví?

62 odpovědí

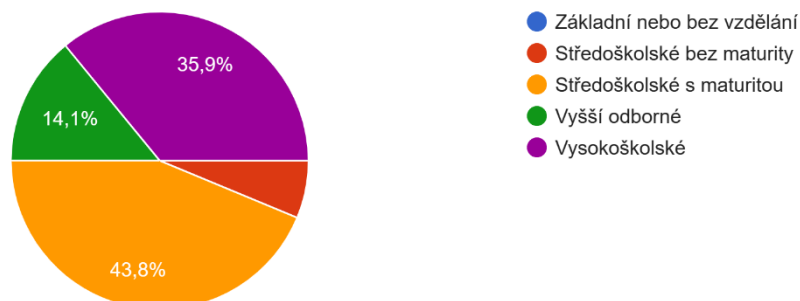
13. Kolik Vám je let?

64 odpovědí

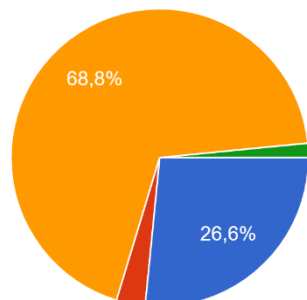
14. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

64 odpovědí

15. V obci:

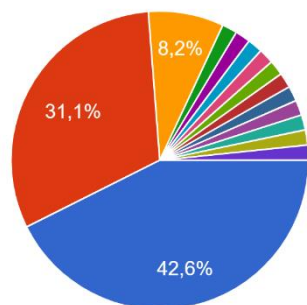
64 odpovědí

- Žiji od narození
- Přistěhoval jsem se v dětství spolu s rodiči
- Přistěhoval jsem se v dospělosti před více než pěti lety
- Přistěhoval jsem se v dospělosti v posledních pěti letech

16. Typ Vaší domácnosti:

61 odpovědí

- Domácnost bez dětí
- Domácnost s nezaopatřenými dětmi (...)
- Se zaopatřenými dětmi
- zaopatřené děti (dospělé)
- Domácnost + 3 dospělé děti
- 2+3
- Domácnost s dospělými dětmi

▲ 1/2 ▼

17. Vaše další náměty, připomínky, komentáře k rozvoji obce (např. jaké investiční akce je podle Vás třeba plánovat):

21 odpovědí

Oceňuji, že si OÚ dal práci se sestavením dotazníku.

Nutná rekonstrukce hřiště a celého areálu

a) Chodník - cyklostezka Tověř - Samotíšky b) Rybník - oprava c) Oprava povrchu tenisového kurtu, rekonstrukce areálu Koliba

Cyklostezka + chodník!!! Děkujeme

Nejsou

Zhotovení fotovoltaiky na obecním domě, namontování zrcadel u Lipy (jízda cyklistů ze sho ra), ořezání (úprava) stromů a u veřejného (nového) osvětlení na cestě od rybníka nahoru, popřípadě prodloužení uchycení světel.

cyklostezka do Samotíšek

Děláte to velmi dobře - moc děkuji

Navrhoval bych zákaz ohňostrojů mimo 31. 12.

velmi pozitivně hodnotím práci zaměstnanců obce

nedostupnost kontejneru na bioodpad --> je pouze na hoře a stále plný

umístění zrcadel v nepřehledných křižovatkách uvnitř obce - např. "S" křižovatka ve směru od hřiště k chatám

Dbát na průjezdnost obcí, přibývá parkování na průj. komunikacích při nevyužívání vlastních parkovacích možností parkovat v garážích, vjezdech, upravit prostor u domu k parkování.

Zastřešení autobusové zastávky (směr Dolany)

Přání, aby byl v Tovéři bankomat

chodník - cyklostezka směr Samotíšky

Zřízení úsekového měření rychlosti vozidel v obci v úseku od střed. ostrůvku u dolní části obce až po konec obce-směr Samotíšky.

Současné vedení obce vykonává své funkce dobře, starají se o rozvoj obce. Vadí mi: odpalování petard v průběhu roku (zakázala bych to), nerespektování pravidel sil. provozu některými řidiči, nedávají přednost zprava (např. u řadovek)

Dochází během celého roku k používání pyrotechniky, myslím, že je to zakázané.

Jsem velmi rád za budoucí cyklostezku do Samotíšek.

Lépe využít zatravněnou obecní plochu na vjezdu od Samotíšek - venkovní posilovna, víceúčelové hřiště, hřiště pro náctileté, vodní prvek